

mladiika

julij

VEJNA

IZHAJA VSAK MESEC

1967 leto XI. št. 7

V TEJ ŠTEVILKI:

NA POCITNICE

PET PESMI ZA POLETNI ČAS

NOVELA: »JOHN JE UMRL
V SOBOTO POPOLDNE«

NAŠA SOLA: PRIZNANJA MLA-
DINI — SOLSKI USPEHI

JE SLOVENSTVO OGROZENO?

SLOVENIJA VCERAJ, DANES,
JUTRI

REZIJA

SLAVKOVE PESMI

IZRAEL NI NASTAVIL SE
LEVO LICE

OB SMRTI UMBERTA URBA-
NIJA

ZADNJA ŠTEVILKA ZALIVA
NOVE KNJIGE

TRZASKO-GORISKA KULTUR-
NA KRONIKA

Uredil
JOZE PETERLIN

Revijo izdaja uredniški odbor:
Stanko Janežič, Marij Maver,
Albert Miklavc, Franc Mljač,
Sergij Pahor, Jože Peterlin,
Maks Šah, Drago Štoka, Marija
Češčut in Silvan Kerševan

Odgovorni urednik:
MARIJ MAVER

Zunanja oprema
KLAVDIJ PALCIC

Uredništvo in uprava: Trst, via
Donizetti 3, tel. 23-779 — Pod-
uredništvo v Gorici: SKAD

Cekovni račun 11/7019

Registrirano na sodišču
v Trstu št. 193

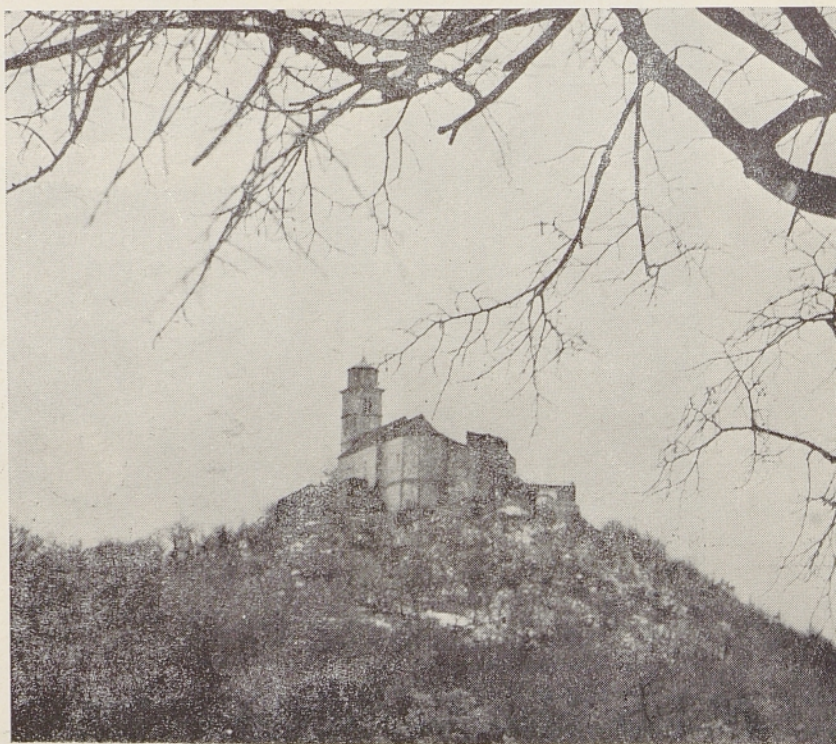
Tiska tiskarna »Graphis«, Trst,
ul. Sv. Frančiška 20, tel. 29-477

Drugo nedeljo v juliju so izbrali tržaški verniki za vsakoletno romanje na Vejno. Poklonili se bodo Mariji v svetišču, potem pa se bodo zbrali ob oltarju svetih bratov Cirila in Metoda. Molili bomo za zedinjenje kristjanov.

ROMANJE NA BREZJE IN NA SLOMŠKOV GROB

Po prazniku na Vejni — teden po tej nedelji — bo romala velika množica tržaških in goriških Slovencev na največjo slovensko božjo pot na Brezje, nato v Maribor na Slomškov grob in k Materi božji na Ptujsko goro.

V božjih svetiščih bomo molili in prosili zase, za svoje najbližje in za ves naš narod.

REPENTABOR

Četrta nedelja v juliju pa je določena za prosvetno manifestacijo našega zamejstva na Repentabru. Na letošnjem prosvetnem prazniku se bomo spomnili jubileja pokristjanjenja našega naroda s tem, da bodo mladi igravci Slovenskega odra odigrali glavni del Simčičeve drame »Krst pri Savici«.

Poleg dramskega nastopa bodo peli združeni pevski zbori s Tržaškega, igral bo godalni kvartet »Pleiades« naših openskih študentov, nastopili bodo pa tudi drugi manjši zbori.

Na Repentabru tedaj: v nedeljo 23. julija ob petih popolne!

Posamezna številka Mladike stane 200 lir, po pošti 220 lir. Celoletna naročnina (10 števil) 2000 (2200) lir. Naročnina za ves letnik v Jugoslaviji 45 Ndin, v Ameriki stane 5,5 dol. Naročnina za ves letnik v Avstraliji 4 funte.

NA POČITNICE

Smo že sredi poletja. Šola je končala in družine že mislijo na počitnice. Če pogledamo malo nazaj in okoli sebe, vidimo prav v poletju ogromen premik ljudi. Počitnice so postale nekaj nujnega. Ta premik doseže svoj višek o velikem šmarnu. Danes si že lahko vsakdo privoščiti nekaj dni počitka. Eni letovanje na morju, drugi potovanje, krajše in daljše izlete, romanja in podobno. Vse to nam dokazuje, da se je človek materialno in duhovno dvignil. Materialno: ker si lahko privoščiti zase in za družino oddih; duhovno: da ga zanima kulturni napredek izven domačega kraja. Številni festivali najrazličnejših vrst, razstave in prireditve pritegujejo pozornost velikega števila ljudi. Danes tudi tisti, ki so nekoč ocenjevali počitnice izven doma kot izraz kapitalistične miselnosti, ne mislijo več tako.

Počitnice so se udomačile in postale del našega življenja. Toda tudi počitnice je treba pravilno vrednotiti. Počitnice naj bodo prijeten oddih med vsakdanjimi, včasih tudi težkimi obveznostmi. Med počitnicami je priložnost, da se zopet zberemo, da se zberemo zase, da osvežimo svoje moralne in fizične sile, da se po končanih počitnicah vrnemo na vsakdanje delo ne le fizično, temveč tudi duhovno okrepjeni.

Socialna zakonodaja naprednih držav predpisuje letni oddih, kateremu se delojemalec ne sme odpovedati ali pa ga prodajati. Zadnji cerkveni zbor je tudi o delu in počitku povedal in podal svoje smernice, ko pravi: »Delavcem naj se daje možnost, da razvijejo svoje sposobnosti in svojo osebnost pri samem izvrševanju dela. Ko temu delu z dolžno vestnostjo posvečajo čas in svoje moči, morajo vendarle vsi imeti na razpolago tudi dovolj počitka in prostega časa, da poskrbijo za družinsko, kulturno, socialno in versko življenje.«

Počitnice pa zahtevajo tudi veliko odgovornost. Prav med počitnicami se dogaja toliko stvari, ki jih vsi obžalujemo. To ne zadeva le posameznike, temveč sega globoko v družbo.

Previdnost na kopanju, previdnost v gorah, previdnost pri vožnji z avtom! Zakaj toliko nesreč? Preveč ljudi jemlje počitnice kot čas, ko lahko sprostite svoje težnje iz vsakdanje monotonosti. Komaj je začelo poletje, že slišimo o tragedijah na cestah. Prehitra in drzna vožnja se konča s krvjo na asfaltu. Ta nebrzdana sprostitvev prehaja že v zločinstvo. Ljudje pozabijo na dolžnosti do bližnjega, do družbe in teptajo družbeno solidarnost, ki nam je vedno bolj potrebna.

Na počitnice se radi umaknemo, da se vsaj za nekaj dni rešimo ropota motorjev, strojev, razbijanja, radia, televizije, petja in kričanja. Zato pojdemo in izberimo tak kraj, kjer bomo lahko uživali mir, da se ne bomo vračali s počitnic bolj utrujeni kot smo nanje odšli.

Ko že o vsem govorimo, bi morali postaviti na prvo mesto zahtevo po čutu dostojnosti. Res je, da smo že kar navajeni na skrajno razstavljanje človeške anatomije. Toda ne gre toliko za obleko kot za vedenje. Počitniška politika naj omogoči, da bo lahko vsakdo in čimveč ljudi uživalo oddih. Vsakdo pa ima tudi pravico, da bo ta oddih lahko užival v skladu z njegovim namenom, ne pa kot priložnost in pretvezo za moralni odstop.

Pet pesmi

za poletni čas

1.

Na odru dneva
igra nazadnje
še samo tišina.
Ob veliki vodi
zemlja govori
človeku
v prastari pesmi,
skoro pozabljeni.

2.

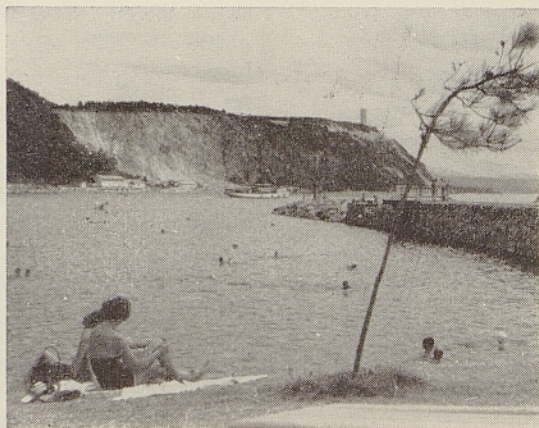
Zazehal v mraku
je bradati starec
in preperela roka
pestuje ožgani
obraz
z očmi otroka
v naročju barke,
od večera obsijane,
z razklanim jadrom,
iz knjige
davnih pravljic
izrezljane.

3.

Z neba se zliva
blaga luč poetov,
in črni muc
zatisnil
je smaragdne oči
v dve žgoči lini
ter se podal
čez morje
dīmnikov in streh.

4.

Marelice zorijo
in v negibni noči
udarjajo
z oranžnim srcem
na spočita tla.

5.

In ker je vse
negibno in prozorno
beseda v srcu
sama se poraja:
ker v taki noči je lepo,
če pestuješ
v naročju
drobno pesem.

B. M.

JOHN JE UMRL V SOBOTO POPOLDNE

To je značilno za moje življenje: da grde stvari navale name vse skupaj. Nesrečam in tesnobam, ki so si zadnje čase sledile druga drugi, se je pridružila še ena. Duilio, ki je do mene poln očetovskih čustev in ki name naslovljeno pošto nikoli ne pusti v nabiralniku, in je niti ne izroča Ani, ampak vstopi v mojo sobo ne da bi sploh potrkal, pravi, tu je pošta fant moj, kako je s tabo; vstopil je in rekel te besede. Potem je sedel pred omaro s knjigami, ki so tam v okras in si natočil iz steklenice, ki jo kupujem samo zanj.

Johna sem spoznal pred petimi leti. Bil je deset let mlajši od mene in najino pisemsko srečanje je bilo posledica zmote profesorja angleščine, ki nam je oskrboval vrstnike, da bi se vadili v angleškem jeziku. Johnovih petnajst let je višal na petindvajset ali mojih petindvajset zmanjšal na petnajst. Kljub temu sva si z Johnom dopisovala, izmenjavala fotografije, njegova pisma so bila zame najbolj dobrodošla, spravljala so me v dobro voljo. John je bil črnc. O tem se je moja žena izrazila zaničljivo, zato sem jo natepel. (Pozneje je umrla pri prometni nesreči, ki me je stala tudi avtomobil.)

Zalostne novice in nesrečne dogodke sprejemem tako: najprej me v prsih zaboli, potem mi nekaj ledenega pada po telesu. S trpko radovednostjo sem gledal tiste fotografije, ki sem jih izvlekel iz nenavadne kuverte, polne znamk. Opažoval sem vsako posebej in bile so fotografije, ki bi ganile in užalostile vsakogar. Nekatere, ker se smešnost družji z bolečino, so bile vesele v svoji tragičnosti.

John je umrl pred tremi tedni na vietnamski jasi. Njegovo skupino so presenetili nenadni strelji iz goščave ter izza bližnjih koč, tovariši so odskočili v zavetje, mu zaklicali naj naredi isto, naj se vrže na tla, a ker so tragične zgodbe tudi romantične, je sredi jase v smrtni nevarnosti stal otrok in jokal, z dlanjo si je pokrival oko. John je planil proti njemu in bil zadet v prsi in čelo. Rdeča kri, tudi črnici imajo rdečo kri, mu je pokrila obraz. Bil je sobotnega popoldne. Na začetku vikenda.

Jaz sem se ukvarjal s problemi, ki jih prinaša dolgočasje, želel ugodnosti, on in drugi so se borili in igrali s smrtjo. Daleč od doma in življenja, iz katerega so jih nena doma izkoreninili. Če dobro pomislim, sem bil tudi tiste sobote srečen. Pomladanska toplota se je spremenila v poletno vročino in v meni se je zahotelo samotnih obrežij. Sel sem. Starec, ki skrbi za moj motorni čoln, je bil vesel, ko me je zagledal in kmalu potem sem že bil na prvem tistih otočkov, kjer sem bil doživel nekaj trenutkov privlačnosti z Adrijano in nekaj brezskrbnih popoldnevov z najdražjimi prijatelji. Ustavil sem čoln v naravnem portiču, skočil na tla, naredil nekaj korakov po peščenem pradu. Bil sem nemiren, hočem reči, da je bil mir v meni in naokrog. Nato sem legel na rob, kjer so se ustavljali valovi.

JE SLOVENSTVO OGROŽENO?

Zadnji odgovor na to vprašanje je dal Doro Hvalica, ko je na občnem zboru Slovenske prosvetne zveze v mali dvorani Kulturnega doma pozdravil navzoče delegate v imenu republiškega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. V lepem in daljšem nagovoru je namreč povedal, da je slovenski narod danes ogrožen tudi v sami matični domovini in ne samo v zamejstvu. Poročilo o tem je objavil Primorski dnevnik dne 13. junija 1967 na prvi strani: »...in problem narodne ogroženosti, ki ste ji vi bolj prisotni (?) kot mi.« To so besede Dora Hvalice, ki jih prinaša Primorski dnevnik. Kdor pa je govornika poslušal, ve povedati, da je bil ta v svojem nagovoru še jasnejši.

☆

»Gospodarstvo« z dne 16. junija 1967 poroča v članku »Odmevi pobude Zaliva«, da so italijanske levičarske stranke, v katerih so organizirani slovenski komunisti in socialisti, do neke mere reagirale na pobudo Zaliva«. (Uredništvo omenjene revije je namreč sprožilo pobudo za ustanovitev samostojne slovenske socialistične stranke, kar je, razumljivo, rodilo odpor pri tistih, ki so jim koristi nekaterih italijanskih strank pred vsem drugim, tudi pred narodno zavednostjo.) (Op. p.) »Tako si je npr. mogoče razlagati — nadaljuje Gospodarstvo — da je bil napis na sedežu Združene socialistične stranke na Opčinah, ki je bil doslej samo v italijansčini, zdaj preveden tudi v slovenščino.«

Zelo lepo. In tako vse kaže, da se naši levičarji v dvajsetih letih internacionalizma niso naučili prav ničesar. Pač pa so se naučili njihovi italijanski vodje. Razumeli so, kako je mogoče Slovence najlaže in zelo poceni okrog prinašati. Za zdaj so prevedli v slovenščino napis na Opčinah. Potem menda lahko upravičeno pričakujemo dvojezične table tudi na sedežih v mestu samem! Mar ne? Vsekakor pa je želeti — ko že kažejo toliko dobre volje! — da se akcije socialistov v prid Slovencev ne bi izčrpale prav pri teh tablah.

Ko

Kraška vas

Davi sem zarana
se podal na Kras,
duša mi je vsa predana
izsledila kraško vas:
mirna, tiha je in tajna,
polna, ko nabrekla cajna,
neobčutnih je utripov
in nedoživetih hipov.

Njene hiše kamnate
trdne so, ko kraške skale,
njene strehe slamnate
so srebrne in svilene,
ko da so jih vile stkale.
Njeni prebivavci
se drže za roko,
ko da jim je oče
pustil skupno oporoko:
isto vsak želi in hoče.

Njeni beli, sončni klanci
vzpenjajo se mimo gmajne,
mimo travnikov, ograd,
hiš, vinogradov, cerkva,
ko prameni vere neomajne,
znamenja neporušljivih nad,
spomeniki kraškega srca.

Zagotovo je John umrl v enem tistih trenutkov. Tudi on je imel rad morje.

Odložil sem pismo in zopet gledal fotografije. Bilo jih je pet. On v vojaški uniformi, ponosen, angelski, črni deček z lučjo v očeh, njegova sveža gomila, vojaki vsi belci, ki so nosili njegovo krsto, evangelistični pastor resnega obraza, njegova številna družina. Odložil sem ostale in se ustavil pri tej slednji. Videl sem obraze spačene od bolečine, oči polne vdanosti, ki so spraševale in očitale svojo žalost, in moje nerazpoloženje in tudi želja po nemiru sta naraščali. Pismo noša je bil že odšel, predmeti v sobi so izgubljali svojo razsežnost, zdelo se mi je, da se stene bližajo druga drugi, spet se je zbudila v meni bolezen, ki jo zdravniki imenujejo z določenim in čudnim imenom, ki pa ji preprosto lahko rečeš tesnoba in strah. Stiskal sem med prsti tisto fotografijo, solze so se lesketale na debelih črnih obrazih, iskrenih v svojem obupu.

In glej, nenadoma so usta na fotografiji zapela, zapela so Johnu obupno, visoko, kričavo in nežno pesem. Vsa druga usta so odgovarjala togo in bolešno in nikoli še ni bilo človeško petje tako polno tožbe.

Deček, ki še ni dosegel dvajsetega leta in ki je tudi osovražen zaradi svoje temne polti, mora v vojsko in v smrt v daljno deželo. Ljudje že navajeni, slišijo, da so imeli na obeh straneh nekaj izgub.

Dal sem njegovo fotografijo v okvir.

Strepenenje

In spet s poživljeno roko
pobožal sleherni bom klas
iz Tvojih plodnih jas,
ki že zori v poletje . . .

In spet bom psalme šepetal
čez širno polje žitno
in sanjal brašno užitno
za duše skopih tal . . .

Utopljal bom dlani ves čas
v bogate, težke snope,
prerešetal bom žolte šope
razkuštranih zorelih las.

Čez vso zemljo bo spet
svetal se razplamenil dan
in ves moj svet
postal bo Tebi sveto vdan.

SLAVKO

ZNAMENJE NA POLJU

Ko homo to poletje hodili preko polj in travnikov, bomo marsikje opazili stara znamenja.

Tole, ki ga vidite na sliki, stoji na polju za Bazovico. Postavili so ga pred skoro sto leti. Na njem je uklesan tale napis:

**NE UKASHE ČOMUN S TEM PILEM
CHEGER BO NIVA JE GOSPODAR**

OD PILA

TE MORE STAT DO PERPETUA

1871

Podobna stara znamenja bomo videli marsikje pri nas, v Kanalski dolini in na Koroškem. Slike, ali kipci, ki so jih izdelali preprosti ljudski umetniki, pričajo o vernosti naših očetov in njihovem smislu za lepoto in pestrost, ki so jo iskali v domovih in za vami.

Prosvetni minister Gui čestita Mali Miriam

MEDNARODNO PRIZNANJE

Mlada obiskovalca slovenskega vrtca pri Sv. Ivanu v Trstu, šestletna Miriam Kandut in njen sošolec Fulvij Dovgan sta dosegla mednarodno priznano prvenstvo. Udeležila sta se mednarodnega risarskega natečaja v Forte dei Marmi in stopila v hudo konkurenco. Mala Miriam Kandut je dosegla prvo absolutno nagrado — veliko zlato kolajno in diplomu, Fulvij Dovgan pa drugo nagrado — zlato kolajno in diplomu.

Polna najlepših vtisov sta se zmagoslavno vrnila v svoj Trst v spremstvu svojih mamic in požrtvovalne učiteljice Valerije Sinigoj. Po povratku sta bila deležna številnih čestitk, občudovanj in intervjujev. Za zaključek šolskega leta so se vsi skupaj fotografirali in se posladkali, preden so se razšli na počitnice.

V ta lepi uspeh pa je morala pasti tudi grenka kaplja zavisti. V tržaškem mestnem

svetu je skrajni nestrpnost postavil vprašanje, kako moreta slovenska otroka predstavljati na tekmovanju tržaško mesto. Ni se pa spraševal, da se nagrade ne delijo po narodnosti in politični pripadnosti, temveč po sposobnostih. Vse drugačno plemenito gesto je naredil tržaški župan inž. Spaccini, ki je malčkoma in učiteljici lepo čestital k takemu uspehu. Tudi prosvetni minister ni prav nič vprašal, ali sta Slovenca. Izročil jima je nagrado, diplomu in jima čestital.

Miriam, Fulvij in njuni učiteljici izraža tudi Mladika najlepše šestitke.

ŠOLSKI USPEHI

Na srednjih šolah se je redni pouk že končal 13. junija. Ob koncu je na nižjih srednjih šolah izdelalo 47,83 odst. učenk in učencev. Tretji razredi so sedaj opravili še maturo in tako nekoliko zvišali povprečni uspeh. Ostali pa se bodo potrudili še ob zadnji priložnosti, pri popravnih izpitih meseca septembra, tako bo povprečni uspeh gotovo zlezel na 80 odst. Po rednem pouku so pokazali najboljši uspeh učenci srednje šole pri Sv. Ivanu, kjer jih je izdelalo 58,59 odst., sledi Nabrežina z 51,57 odst. in Opčine z 51,16 odst. Od višjih srednjih šol je na prvem mestu učiteljske, kjer jih je izdelalo že 75 odst., sledi klasična z 71,50 odst., trgovska akademija s 65,34 odst. in znanstveni licej s 50,50 odst.

Maturanti se prav te dni potijo, ko se pripravljajo na maturo. Želimo jim obilo sreče, da bi se vse tako lepo izteklo kot v filmu »Vesna«, ki so si ga dijaki prav te dni ogledali.

STOTI MATURANT V CELOVCU

Sredi junija so na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu delali maturanti zrelostni izpit. Ta gimnazija je letos slavila desetletnico svojega obstoja in peto veliko maturo. Stotemu maturantu, odličnjakinji Leni Wutte, je predsednik izpitne komisije, v spomin na ta dokodek, izročil lep knjižni dar. V Celovcu je letos maturiralo na slovenski gimnaziji kar 37 maturantov in maturantk. Ta gimnazija je v petih letih obstoja poslala na delo že 122 abiturientov.

Tudi mi se veselimo napredka in lepega uspeha gimnazije koroških Slovencev.

Pravilna smer naše šole

V začetku meseca junija sta dva otroka, ki obiskujeta otroški vrtec pri Sv. Ivanu, osvojila na mednarodnem risarskem natečaju v Forte dei Marmi prvo in drugo nagrado: zlato kolajno in diplomu!

Že večkrat so naši otroci osvojili razne nagrade, posebno na raznih risarskih natečajih, in to v Italiji kakor tudi v mednarodnem svetu. Tu se je posebno odlikovala šola prof. Černigoja.

Toda to je samo ena izmed nagrad, ki so jo do sedaj naši otroci osvojili na raznih natečajih. Za te nagrade naša javnost, čeprav premalo, zve po našem časopisju. So pa še druge nagrade, ki gredo mimo nas: tako n. pr. pohvalna pisma ministrstva za šolstvo, ki jih dobivajo le najboljše učenci iz vse države. Tu se pri nas posebno odlikuje Srednja šola na Katinari, ki ima glede na sorazmerno število učencev, že dve taki pohvalni pismi.

Vsako leto dobivajo naši otroci študijske štipendije, ki so posebna nagrada za pridne in marljive učence. Danes je to prišlo v navado, zato se niti na to ne ozremo; za to ve samo učenčeva družina. In vendar, koliko slovenskih javnih delavcev je v preteklosti lahko dokončalo študij samo po zaslugi štipendij!

Priznanja, ki jih dobiva naša mladina se ne omejuje le na šolo: tako vidimo kako se naša mladina uveljavlja v športu, v raznih poklicih, kjer jih delodajalci posebno cenijo zaradi njihovih moralnih kvalitet in pa strokovne izobrazbe, in celo na univerzi, kjer je konkurenca posebno močna.

Mi nismo statistični urad in zato ne moremo s točnimi podatki podkrepiti svojih trditev. Krivi smo sami, ker ne zbiramo teh podatkov, čeprav bi bilo to zelo potrebno. Tu bi radi samo poudarili, da ti naši ljudje, ki uspevajo na raznih mestih, nimajo in ne poznajo nobenih »stricov«! Glavno podporo jim je nudila in jim jo nudita šola in dom.

Tokrat, nimamo namena govoriti o pozitivnih ali negativnih značilnostih naših domov, ker te že poznamo, čeprav se bomo ob priliki vrnili. Radi bi povedali še nekaj o naši šoli in tu mislimo samo na slovensko šolo v Italiji — slovensko državno šolo, ki je nastala na povojnih ruševinah. Danes je stara približno 20 let.

V tej kratki dobi je dosegla uspehe, ki imajo mednarodno priznanje. Delati na šoli ali govoriti o šoli, ki ima stoletno tradicijo, je povsem nekaj drugega, kakor na šoli, ki si mora svojo tradicijo šele ustvarjati. Zato pa je lahko bolj dinamična, polna iniciative, odprta na vse štiri strani neba, kar se tiče novih idej in načinov vzgajanja in izobraževanja. Tu je možna tudi pomota. V zgodovini poznamo velike države, ki so zašle s svojim šolstvom v slepo ulico. Mi smo bili z ene strani zavarovani, da ne bi zašli v slepo ulico, z državnimi odredbami. Če bi bila naša šola samo kopija italijanske, bi bila suha, brez značilnosti, in tudi breznarodna. In ravno

učenci naših šol pobijajo take in podobne trditve in nam dokazujejo prav nasprotno.

Največji in glavni dokaz vsake pravilne vzgoje je življenje. Dokazi iz življenja so bili vedno šoli v veliko podporo ali pa trn v peti. Slabost teh dokazov pa je v tem, da moramo navadno čakati približno 20 let, da se nam lahko prikažejo. Naša šola je toliko časa čakala, zato imamo danes pravico, da govorimo o njeni pravilnosti, koristnosti, vzgojnosti ter učinkoviti izobrazbenosti. Če naši dijaki in diplomiranci dosega priznanja v svetu, v katerem živijo, ne glede na mesto v katerem živijo, ne glede na mesto v katerem se nahajajo ali delujejo, smo hote ali ne hote prisiljeni priznati pomembnost ter izredno važnost naše slovenske šole. Zato je tudi fašizem najprej udaril po njej! Zato so se moral v preteklosti neusmisljeno boriti za ustanovitev slovenskih šol. Isto velja tudi danes.

Če se bo naša šola vedno naslanjala na narod, iz njega črpala svoje energije, svojo ustvarjalnost, na njem gradila svoj značaj, ter izkoriščala pridobitve drugih narodov, bo vedno lahko uspevala, se razvijala in prekašala svetovne šolske sisteme. Pomembna bo za narod in zelo pomembna za državo.

Če to velja za šolo kot sistem, velja toliko bolj za posameznika. Vsak narodni pripadnik, če hoče v polni veljavi razviti svoje sile, svojo ustvarjalnost, svojo osebnost, mora obiskovati svojo, narodno šolo. Drugače, če se tega zaveda ali ne, je kakor riba na suhem, ne ptič, ne miš!

C. D.

V koloniji

REZIJA

DVA PRIMERA

Izbiram med novicami zadnjih tednov in seveda prav med novicami, ki me najbolj zadevajo. Najprej iz dnevnika »Il Piccolo«. (Da ta časopis Slovencev navadno sploh ne omenja, to je njegov izvorni greh, ki ga je verjetno podedoval že kar ob rojstvu. Ko govori o etnični sestavi tržaškega prebivalstva, navadno omenja le Italijane in Grke, Žide, kakega Nemca ter dodaja »ed altri« — Ti drugi naj bi bili mi Slovenci, ali če hočete tudi Slovani nasploh.)

V eni izmed redkih televizijskih oddaj, ki je bila posvečena Trstu in njegovi kulturni panorami, se je režiser oddaje »drznil« intervjuvati tudi nekaj Slovencev. Ne glede na to, da je bil čas, ki je bil odmerjen Slovincem zelo skromen, vendar je režiser, Italijan, pokazal le nekaj več odprtosti in širine kot pa nekateri naši someščani, ki nas enostavno nočejo videti, četudi butajo vsak dan v nas in nas morajo kdaj pa kdaj tudi priznati. S to oddajo pa je bilo italijanstvo Trsta ogroženo. Sam »Lions club« se je moral dvigniti in s svojo avtoriteto nastopiti v obrambo italijanstva ter izdati izjavo, ki jo je seveda tržaški »Il Piccolo« takoj objavil z velikim poudarkom. Izjava pravi: Tržaška kultura je vsa samo italijanska. Če pa že je

Pred kratkim sem bil v Reziji, v tisti najnebogljenejši slovenski deželici, za katero se skoraj nihče več ne meni. Že dolgo se zanjo zanimajo samo že narodopisci in jezikoslovci: postala je zanimiv muzejski primerek.

»Za novo leto so bili pri nas profesori iz Ljubljane. So nas prišli... registrare...«

»Slišal sem po radiu.«

»A ste slišali!« vzklikne ženska srednjih let. Njena govorica je mehka in pojoča, a njen besedni zaklad skromen kot reven otrok. Oblečena je v črno. Na tleh se okoli njenih nog mota otrok: zdrav, močan, rdečeličen, poldrugo leto stari Gilberto.

Grem skozi vas. Ženske, zgarane in uvele, imajo polne roke dela. Moških skoraj ni videti. Otroci se nasmihajo na portonih. Za čuda dosti otrok je videti, kot jih še nisem videl v nobeni vasi na Tržaškem ali Goriškem.

»Dober dan!« pravim.

»Bongiorno!« odgovorijo nekateri. Drugi pa se še bolj nasmihajo in ne rečejo ničesar.

Dospem na sredo vasi in se razgledujem: Municipio, Comando Carabinieri, ogromen Asilo Infantile, cerkev. Cerkev. Stopim vanjo in se razgledujem. Oziram se naokoli, ogledujem si stene, oziram se v strop, pregledam vsak kotiček, kjer bi bila lahko ostala ena sama beseda. Nič. Povsod sama latinščina. V glavi se mi zavrti od nje. Zaprem oči. V zavesti mi prihajajo spomini iz otroštva in pred menoj vstane jasna notranja podoba openske farne cerkve sv. Jerneja, kjer sem ob nedeljah črkoval strašen nerazumljiv napis na oboku pod visokim stropom, s katerega je vendar tako dobrotljivo gledal name bradat starček s trikotnikom na glavi. Starček me je spominjal na dobrega in priljubljenega župnika Cinka, ki sem ga komaj spoznal v svojem otroštvu, ko je že odhajal v pokoj. Preselil se je v Trebče. Spomnim se, kako smo ga zadnjo nedeljo, ob slovesu čakali po maši pred zakristijo. Jaz sem ga čakal z materjo. Odrasli so se z njim rokovali in jokali. Nas otroke je pa božal po lících in bodril. Gledali smo in nismo razumeli. Bilo je prva leta po vojni...

Stopiti moram iz cerkve. Ves omotičen se opotečem. Sončna svetloba me oblije kot da mi je kdo položil na lice toplo dlan. Zamížim. Nato svet previdno odpremi oči. Privadijo se luči. Zavijem ob cerkvi na levo in stopam počasi ob zidu, ki belo blešči v soncu. Na zidu so plošče, ostanki nekdanjih spomenikov. Ogledujem jih in prebiram. Veliko jih manjka. Ustavim se pred ploščo, na kateri piše v italijanščini, da tam počiva neki »Matteo detto Matevž«, in se zamislim. Pozabili so jo sneti, pomislil. Tisti Matevž jim jo je zagodel. Njemu ali njegovim sorodnikom gotovo ni bil všeč tisti uradni Matteo. Zato so hoteli, da se v kamen vkleše tudi Matevž, čeprav je stalo v bukvah pisano Matteo.

To je edina slovenska beseda. Našel sem jo med mrtvimi. Drugega nič.

Obrnem se in grem.

Zadnji del vasi je čudno prazen; kot da so se pred mano vsi poskrili. Stopam skozi vas mimo zaprtih portonov. Ne vem ali so dvorišča in hiše prazne ali ne. Toda vse je mirno in tiho, mrtvaško tiho. In če slučajno zaslišim odkod otroški glas in materin, ki mu odgovarja, se mi zdi, da sem priča rojstvu, porajanju življenja sredi puščave. Strašen občutek tesnobe imam v tej samoti in vendar z gotovostjo čutim, kako mi skozi sleherno okno, izza vsakega portona, skozi vsako špranjo sledi nevidno oko.

Vzpenjam se po klancu mimo zadnjih hiš. Zadaj, za vasjo, je prisojna zelena reber polna divjega cvetja. Više gori se pase nekaj koz. Ko sem tako nekoliko bolj na visokem, zaslišim od daleč petje. Ozrem se. Petje prihaja iz vasi. Skupina izletnikov, s katero sem prišel, stoji na nasprotnem koncu vasi in poje. Poje slovenske pesmi. Njih glas prihaja do mene jasen, čist, kot da odmeva od zelene jase nad vasjo, kot da odmeva od praznih hiš okoli mene. Otožna in vesela melodija se prepletata, si sledita, se lovita, druga za drugo prihajata, lomita tisti mir, ki je prej vladal nad vasjo, nad vsem. Tudi v meni se nekaj lomi. Hočem se povzpeti više. Obrnem se, da se poženem v breg, a se mi noga ustavi ob prvem koraku. Na vratih neke hiše razločim temno postavo. Bolj jo slutim kot vidim. Zdi se, kot da se skriva pred menoj, kot da se skriva in boji. Stojim in gledam presenečen. Nato se zberem, premagam občutek tesnobe, ki me tišči v grlu in skušam biti prijazen.

»Dober dan!« rečem glasno.

»Bongiorno!« odvrne. Črna senca, ki je spregovorila, začčenja zdaj dobivati jasne obrise: noge, roke, trup, glava zavita v črno ruto, oči, nos, usta.

»Cantano bene,« pravi.

»Pojejo lepo, kajne!« odvrnem glasneje.

Gleda me. Ni razumela.

»Znajo, kajne, znajo!« dodam razločno, skoraj črkujem.

»Da, da, znajo!« odvrne navdušeno, a precej zadržano. Potem doda še nekaj, česar ne razumem. Zato ponovim:

»Znajo, znajo. Lepo pojejo.«

Drug drugemu se nasmihava, v zadregi sva. Zdi se mi kot da sva ujeta v neko čustveno past, v polje silnic, ki usmerjajo najine misli in čustva. Rešim se te statičnosti. Poženem se v breg. Ženska pa ostane, stoji še naprej med vrati in poslušaa...

Ko se vrnem v vas, se pevci odpravljajo na obisk. V neki hiši v vasi živi onemogel starček. Zvedel je o našem prihodu in o našem petju; pa si je zaželel slovenske pesni. Ker ne more hoditi, gremo pod njegov gank, da mu zapojemo. Želi slišati pesmi »Rože je na vrtu plela«, »Po jezeru

kaka majhna neitalijanska klica v njej, je to le najboljše, kar je Trst povzel od pokojne Avstroogrške in takoj asimiliral... Statistika o številu obiskovalcev Slovenskega gledališča v Trstu pa je popolnoma izmišljena in zlagana, saj je znano, da prihaja z jugoslovanske strani na desetine avtobusov z obiskovalci...

Odgovarjati na take zavestne laži nima smisla. Žal mi je le za »Lions club«, o katerem sem doslej mislil, da je resna ustanova. Pisec gornje izjave nekam zelo nečastno izpričuje svojo pripadnost narodu z dvatisočletno kulturo. »Piccolo« se bo mogoče skušal izgovarjati, češ da se je on omejil le na objavo izjave »Lions kluba«. Toda njegova ponedeljska priloga »Cittadella« je povzela nič koliko duha in gradiva prav iz te izjave »Lions kluba«. Strupa pa ji itak ne manjka tudi sicer.

Drugi primer: edini slovenski dnevnik v Italiji Primorski dnevnik se zelo rad razpiše ob kaki novici, ki zadeva Komunistično partijo Italije, Italijansko socialistično stranko in sorodne italijanske skupine; delo Slovenske skupnosti pa najraje ignorira ali pa piše o njem s tako hladno neprizadetostjo kot bi šlo za delovanje kakega albanskega emigrantskega krožka in ne za edino slovensko politično grupacijo v zamejstvu.

Ko poroča o političnem življenju v Trstu, na primer, Primorski dnevnik piše: KPI, PSU, KD, MSI, LIBERALCI, PSIUP in Rudolf. Ali pa: KOMUNISTI, odv. Škerk, Bettoli (PSIUP). Ko bi bral taka poročila človek, ki ne pozna naših političnih razmer, bi se menda vprašal: Kdo sta ta odv. Škerk in Rudolf? V imenu koga govorita? Koga zastopata? Primorski dnevnik ne omenja ob teh in drugih imenih Slovenske skupnosti in ustvarja videz kot da bi dr. Škerk, Rudolf itd. zastopala same sebe. Ali hoče Primorski dnevnik s tem minimizirati delo Slovenske skupnosti, edine slovenske koalicije v zamejstvu? Ali pa ne imenuje slovenske skupnosti zato, ker to ni pogodu italijanskim komunistom, katere podpira.

Primorski dnevnik potemtakem za ceno nekega namišljenega internacionalizma in fratelance usmerja Slovence v italijanske stranke in jim nudi priliko za hitrejšo asimilacijo.

Kondor

Voščilo srebrnomašniku

Petindvajset let je že minilo, kar si prvič stopil pred oltar ter z navdušeno mladostno silo daroval si Bogu sveti dar.

Stekalo se Tvoje je življenje kakor reka silna, nepokojna; ni Te zajelo vse trpljenje, ki ga je rodila strašna vojna.

Mimo zmot vrtincev in čeri jadral varno z barko si življenja: sončnih, plodnih, blagodejnih dni upal si prežet od hrepenenja.

Dobri Bog Ti daj, srebrnomašnik, da se trdne nade Ti spolnijo in da Tvoj duhovni sveti pašnik duše lačne milosti dobijo.

SLAVKO

bliz' Triglava», »Eno devo le bom ljubil«. Pojemo. On molči in poslušša. Obraz mu vztrepetava. Usta kremži. Prsi se mu dvigajo od ganotja... Umolknem. Ne pojem več. Poslušam udi sam tisto petje. Tako blizko je, tako naravno gre do srca, se staplja s krvjo, potuje po njej do poslednjega telesnega tkiva in sili ven skozi oči in usta, kot da te hoče zadušiti.

Ko pevci odpojejo zadnjo pesem, se starček dvigne, oprime zidu in opotekajoč se izgine v hišo. Vrne se s šopom živo rumenega cvetja...

☆

Ko sem se tisti večer pozno v noč vrnil domov, sem iz žepa svojega vetrnega jopiča potegnul uvel in pomendran cvet ter ga postavil na mizo v kozarec vode. Sklonjena rumena glavica zlate pogačice se je skoraj dotaknila mize. Toda čez noč je kot po čudežu oživela in se dvignila. Pokončna glavica divje planinske rože me zdaj spominja na starčka, spominja me Slovenov, ki so pred sto in sto leti naseljevali te kraje, ko je verjetno majhno krdelo tistih, ki so se valili po Kanalski dolini, zašlo ali se pred kako nevarnostjo zateklo v stransko dolino Rezije in se tam nase-lilo. ne sluteč — da gre v muzej.

M. M.

PRAZNIK ŽUPNIJE V BAZOVICI

18. junija smo se zahvalili gospodu MARIJANU ŽIVCU, župniku v Bazovici, za vse tisto, kar je storil v 25. letih svojega duhovništva. Vedno neutrujen, čeprav z delom preobložen-obvladan, veder, če je le mogoče, resen in zbran v svojem najvišjem opravilu, vnet in skrben, vsak trenutek pripravljen oditi kamor koli, če lahko pomaga... In lahko bi našteval še in še.

Župnik Živec je z ljubeznijo ustvaril lik tistega slovenskega duhovnika, ki je spremljal naš narod od njegove zgodnje zgodovine do danes:

Slovenski duhovnik je bil vedno svojemu narodu duhovni oče in učitelj. Bil je posrednik med ljudmi in Bogom in gotovo je mogel vzdržati naš narod v tako težki zgodovini zapostavljanj, zatiranja in uničevanja samo ob močni veri, ki ga je tolažila, hrabrila in mu dajala upanje v boljši čas. Duhovnik mu je posredoval

ta evangelij tolažbe, vere in upanja. Bil mu je duhovni oče

In bil je njegov nesebični prosvetitelj: tedaj, ko se nobena državna oblast ni brigala za slovensko ljudstvo, je duhovnik učil ljudstvo branja in pisanja. Ko ni vedel, kaj naj mu da v roke, mu je poleg molitvenika napisal prve povesti in mu prevajal ljudske zgodbe iz drugih jezikov. Pisal mu je pesmi in romane, drame in ljudske igre, gradil mu je gledališke dvorane in učil kmečke fante prve korake na odru in izgovarjati v igri v lepem jeziku prve dialoge.

Gospod Marijan Živec od vsega začetka oblikuje takega slovenskega duhovnika. Je posrednik milosti in je velik prosvetni delavec.

In je prijatelj mladine! Zanj žrtvuje svoje spanje in svoj mir. Ne podi je od sebe, da bi počival, ampak je vedno med njo. Njegova navodila niso zadržnost in naveličanost, ampak posvet in ljubezniva prošnja. Zraven vsega pa je v njegovem delu toliko resnično zdravega in realističnega gledanja, izobrazjenosti in takta.

Pa saj ne smem pisati dalje, kajti njegova pot se ne zaključuje, ampak le nadaljuje

Gospodu župniku želimo, da bi v njem zorela še dalje podoba Kristusovega duhovnika in da bi mu dajal Bog vedno znova moči in tolažbe, da bi na poti vzdržal,

18. junija je bila Bazovica lepa in dostojna. Bazovica ima tudi srce in svoj nasmeh, ki ga ne deli vsevprek. A v nedeljo 18. junija ga je razkrila: srce in nasmeh. In to je bilo najlepše darilo župniku Živcu. In največje priznanje

J. P.

Župnik Živec v krogu narodnih noš pred cerkvijo

IZRAEL NI NASTAVIL ŠE LEVO LICE

Stara slovenska modrost pravi, da sem tudi sam v nevarnosti, če gori sosedov senik. Razumljivo tedaj, da nam je v ponedeljek 5. junija zastal dih, ko smo zvedeli, da je na Bližnjem vzhodu izbruhnila vojna. Kot že nekajkrat v tem nemirnem dvajsetletju, je človeštvo spet zatrepetalob ob misli, da bi se utegnili dramatična situacija izmuzniti državnikom iz rok in se izroditi v splošen svetovni spopad.

Z enako silo kot strah pa se je v svetu dvignil odpor. Zakaj vojna med Arabci in Izraelci je vzplamtela v znamenju najtemnejših uničevalnih naklepov. Predsednik Združene arabske republike Naser je javno napovedal, da namerava zbrisati Izrael z obličja zemlje. Dva milijona in pol ljudi se je znašlo pred deklariranim načrtom rodomora. In države, ki so s tem načrtom soglašale, štejejo nad 70 milijonov prebivalcev.

KDO JE NAPADELC

Seveda ne kaže problema emotivno ponostavljati. Kot vsak mednarodni spor je bil — in je — tudi ta prepreden s političnimi in gospodarskimi interesi, katerih niti segajo daleč od samega žarišča napetosti. Zelo naivno bi bilo prezreti to dejstvo. Hkrati pa bi bilo nespodobno, ko bi ne pomislili tudi na etično plat. Izrael je bil namreč obsojen na smrt; to pa ni več samo politika. Kdor meni, da so bile grožnje predsednika Naserja prazne, se naj zamisli ob dejstvu, ki ga je pred kratkim javil Mednarodni rdeči križ: da so namreč oddelki Združene arabske republike uporabili strupene pline celo v arabskem, muslimanskem Jemenu!

Ob takih perspektivah za cel narod se je svetovna javnost z veliko večino opredelila za Izrael. Simpatija je bila tako spontana kot leta 1935 za Abesince, 1939 za Poljake, 1940 za Fince, 1956 za Madžare. Razlika je bila samo v tem, da je vest sveta tokrat prejela zadoščenje: Izrael je namreč zmagal.

O tej zmagi in njenih posledicah bo še dolga polemika v svetu. O treh točkah pa bi ne smelo biti dvoma. Prvič, da poraz napadalca ne more izbrisati iz spomina njegovih zločinskih namenov v primeru zmage. Dru-

gič, da ima zmagovita država vso pravico do jamstev, da se okoliščine, zaradi katerih je bil njen obstoj v smrtni nevarnosti, ne ponovijo več. In tretjič, da po najosnovnejši logiki in etiki ne moremo napadenega proglašiti za napadalca samo zato, ker je napad odbil in tudi pošteno zmagal.

V zvezi z debatami, kdo je napadalec in kdo napadenec, pa velja poudariti še dvojje dejstev:

1) Ko je bila 14. maja 1948 — v skladu s sklepom Združenih narodov o razdelitvi doterdanjanje britanske Palestine — oklicana izraelska država, so nanjo navalile združene vojske petih sosednjih arabskih držav. Napadle so kljub temu, da so se bile udeležile glasovanja v OZN in s tem priznale veljavnost in pravno moč tega dejanja.

2) Od premirja poleti 1949 pa do izbruha naslednje izraelsko-arabske vojne oktobra 1956 je bil Izrael napaden VEČ KOT ŠTIRI STOKRAT. Toliko je bilo namreč vpadov arabskih terorističnih oddelkov, ki so imeli svoje glavno oporišče na egipčanskem ozemlju v Gazi. Ti »komandosi«, ki so sejali smrt in uničenje po izraelskih obmejnih kibbucih, so uživali javno podporo egipčanskih in tudi drugih arabskih oblasti. Ta dejanja so »agresija« tudi po definiciji, ki je bila leta 1956 predložena posebnemu odboru OZN za definiranje napada. Točka f) paragrafa I. se glasi takole:

»(Agresija je tudi) podpiranje oboroženih tolp, ki so organizirane na ozemlju države in ki vderejo na ozemlje druge države; ali pa, če država na zahtevo napadene države odkloni, da bi na svojem ozemlju storila vse, kar je v njeni moči, da odreče takim tolпам pomoč ali zaščito«.

To besedilo je predložila Sovjetska zveza.

POT V SEDANJO KRIZO

Nepregledna vrsta takih agresij pa se je nadaljevala tudi po letu 1956. In ker se je močno stopnjevalo tudi oboroževanje arabskih sosedov, so Izraelci kmalu spoznali, da ne bo miru. Morali so se lotiti učinkovitih obrambnih načrtov, ki so terjali velikanske izdatke. Da jih čakajo nove preizkušnje, so vedeli tudi

zato, ker je bil med njimi in arabskimi sosedi nepremostljiv socialen prepad: na eni strani demokratična država edina Bližnjega vzhoda. ki je s svojimi kibbuci in mošavi ustvarila tudi idealne viške nepotvorjenega socializma; na drugi strani nerazvite države, ki so jim — na nesrečo njihovih prebivalcev — krojili uso- do fevdalni monarhi in vojaški diktatorji. Taki kontrasti ne morejo biti brez posledic.

Maja letos se je »normalna« napetost nena- doma spet zaostрила. Premalo je še na razpo- lago uradnih virov o velikih silnicah, ki so sprožile tek dogodkov; zato se omejimo na dejstva. Predsednik Združene arabske republi- ke Naser je nepričakovano ukazal, da se mo- rajo oddelki OZN, ki so bili od vojne leta 1956 nastanjeni na najdelikatnejših področjih izraelsko-egiptovske meje, umakniti.

Glavni tajnik OZN U Thant je vljudno izpolnil Naserjev ukaz: tako je odstranil še edino šibko jamstvo za mir na tem razbelje- nem odseku izraelsko—arabskega sosedstva. Pot za spopad je bila prosta. Predsednik Na- ser je takoj zatem zaprl vhod v Akabski zaliv, edino izraelsko okence v Rdeče morje, Indij- ski ocean in v Azijo sploh. Sledila je koalicija arabskih poglavarjev v tem predelu in pa koncentracija vojskà ob mejah Izraela.

»VEDELI SMO...«

Zapora Akabskega zaliva je bila klasično agresivno dejanje, na kakršno se običajno od- govori s silo. Predsednik Naser je to vedel, saj je takoj po blokadi javno izjavil: »Vedeli smo, da bi zapora Akabskega zaliva lahko po- menila vojno z Izraelom.« Če je to vedel, je bil pripravljen na najhujše. Moč je reči še enostavneje: HOTEL je vojno. V tej točki je resnica jasna in preprosta; vse drugo je le žoganje s sofistmi. Na splošno presenečenje pa Izrael ni takoj reagiral na očitno agresivno dejanje. Dal je svetovni diplomaciji nekaj dni časa, da pregovori predsednika Združene arab- ske republike, naj se pravočasno premisli.

Toda stroj Naserjeve »svete vojne« je bil že v polnem teku. Predsednikove napadal- ne namere, okrepljene z dejanskimi sovraž- nostmi in z jasnimi napovedmi rodomora, so svet uverile v prepričanju, da je za Izrael odbila usodna ura. Mala država se je morala s tem sprijazniti in je zato pravočasno uda- rila nazaj. Ni si mogla privoščiti luksusa, da bi nastavila še levo lice. Če je to agresija, potem črtajmo iz svetovnega slovarja pojem »pravica do samoohranitve«.

Kdor bi kljub izraziti simpatiji do Izraela in njegove pravice sovražil Arabce, bi ne bil pravičen. Narodi, ki dobijo v zameno za kolo- nializem domačo demagoško diktaturo, so kvečjemu vredni sočutja. Ne more pa uiti po- polni obsodbi mož, kot je predsednik Naser. Človek, ki kupuje tanke namesto kruha, ki

gradi vojašnice namesto šol, ki snuje uniče- valne vojne namesto poti do mirnega sožitja, ki svojemu narodu krati svobodo, ga zastrup- lja s sovraštvom in mu jemlje ugled v svetu — tak človek je moralno popolnoma diskva- lificiran.

Pa če bi tudi prišli na rob cinizma in de- jali, da to pač ni naša stvar, se nam vsaj v eni točki osebnost predsednika Naserja mora upreti. Ta točka se imenuje NACIZEM.

V SENCI SVASTIKE

Združena arabska republika je po volji njenega predsednika edina država na svetu, kjer v velikih nakladah tiskajo in prodajajo Hitlerjevo knjigo »Mein Kampf«. V arabščini ima to delo mračnega spomina naslov »Al Ki- fawi«; prevedel ga je Leopold Gleim, eden izmed načelnikov nacistične Tajne službe v zasedeni Poljski in poveljnik tajne straže Hi- tlerjeve vlade. Ta gospod, ki si je v novi domovini nadel ime Al Nacker, je postal v državi predsednika Naserja vrhovni šef Var- nostne službe! — Tudi Franz Bartel, bivši tajnik poveljnika Gestapa v Katowicah, se je v Kairu dobro znašel: leta 1959 je postal ugleden sodelavec v egiptovskem ministrstvu za propagando in sicer v oddelku za židovska vprašanja! — Nekdanji načelnik Gestapa v Ulmu, Heinrich Sellmann, se je prikopal v sam vrh egiptovske tajne policije; njegovo arabsko ime: Hasan Soliman.

Prekinjamo s tem naštevanjem samo zato, ker bi bil seznam predolg. Svetovni javnosti je namreč znano, da je ljudi s podobno prete- klostjo v Združeni arabski republiki nad šest tisoč! Vsi so aktivno pomagali predsedniku Naserju pri njegovih psiholoških in vojaških pripravah na »sveto vojno«; nekateri so lahko celo dali na razpolago dragoceno izkustva, ki so jih imeli nekoč z načrtovanjem in izva- janjem »končne rešitve židovskega vprašanja«.

Tak je poveljniški most kapitana arabskih usod, predsednika Gamala Naserja. Lahko še rečemo, da »to ni naša stvar«?

Čeprav se nam ti podatki upirajo, žal ne moremo podvomiti v njihovo točnost. Zakaj med ljudmi, ki so jih javili svetu, izstopa osebnost dr. Simona Wiesenthala, ravnatelja Židovskega dokumentacijskega središča na Dunaju. Možu, ki je odkril Eichmanna in Stangla, pa že moramo verjeti.

Toda Naserji minejo, narodi pa ostanejo. Iskreno želimo, da bi se arabski narodi zares osvobodili, tudi naznotraj. Saj bi to bila tudi najkrajša pot do miru in sprave med seda- njimi sovražniki na Bližnjem vzhodu. Radi bi doživeli čas, ko arabski voditelji ne bodo več razmišljali, kako bi uničili Izrael, marveč ko bodo skupno z voditelji tega naroda pričeli graditi most trajnega miru in konstruktivnega sodelovanja.

Saša Martelanc

Pogled v dolino Glinščice

Kot po čudežu se nenadoma za morjem dvigne svet za Boljuncem. Nekje priteče voda s suhega kraškega sveta in občutek imaš, da si sicer blizu morja in vendar v planinah.

Mnogo premalo hodimo v dolino Glinščice v teh vročih poletnih dneh. Nekateri skoro ne vedo zanjo

— kakor se zdi to nemogoče. V začetku doline bomo pustili avto in hodili v notranjost. Zvečer se bomo iz tišine srečni vračali v mestni vrvež.

Poiščimo skrite koticke lepote, ki jih je dosti v naši bližini! Eden teh je tudi dolina Glinščice.

DRAGOCENA ZDRAVILNA ZELIŠČA

Marsikaj imenujemo plevel, pa je vendar tako koristno zdravilno zelišče. Že nekdanj so ljudje iz izkušnje ugotavljali, da imajo razne rastline zdravilno moč. Pravijo, da je narava tako smotrno urejena, da ima za vsako bolezen tudi zdravilo. Živali si nagonsko poiščejo primerna zelišča proti boleznim. N. pr. kolikokrat smo že lahko opazovali psa, ki je jedel travo.

Prebavne motnje so zdravili z *rabarbaro* že pred več tisoč leti in v prav isti namen se rabarbara še danes uporablja. V izkopaninah starih Egipčanov so našli v kamen vklesane podobe zdravilnih rastlin. Saj drugih zdravil stari ljudje niti poznali niso, zato so tem bolj cenili zdravilne rastline. Ugotovili so, da jim ta ali ona lajša mnogotere bolečine ali celo pozdravi.

Stare mamice in očetje znajo povedati o zdravilnih rožah mnogo prav zanimivega, pa tudi res uporabnega. Iz roda v rod so se tako izročila verno ohranjevala.

Medicinska znanost in zdravniki so včasih na podlagi takih izročil in dobrih izkušenj

najprej raziskovali in tako odkrili dragocena zdravilna svojstva mnogih takih rastlin. Ko so s pomočjo kemijskih preiskav ugotovili, kaj je v rastlini, kar zdravi, so poskusili napraviti na tej podlagi tudi umetna zdravila. Večkrat se je to tudi posrečilo. Kazalo je, da bomo zdravilna zelišča počasi pozabili in uporabljali le še umetna zdravila tudi v kmečkih družinah. Pa le ni tako. Zdravilne rastline bodo vedno ohranile svojo dragocenost in so vedno cenejše domače sredstvo.

Imamo kar celo vrsto zdravilnih zelišč, ki učinkovito zdravijo:

Katera naših žena ne pozna n. pr. *arnike*?

Kaj vse moremo zdraviti z njo! Zlasti jo rabimo za razkuženje ran. — In *kamilice*, ki so tako dragocena rastlina, da je napisal neki znanstvenik o njej: »Če bi ljudje vedeli, kakšno zdravilno moč ima kamilica, ki jo lahko uporabljamo za zdravljenje najrazličnejših bolezni, bi se pred njo odkrili.« *Baldrijan* so poznali že v najstarejših časih in je še danes eno najuspešnejših zdravil za živčne bolezni.

Lahko bi našli še celo vrsto zdravilnih rastlin, saj rastejo vsepovsod: doma na vrtu, na polju, travniku, v gozdu — skratka povsod. Treba jih je le poznati, se malo pripogniti, jih v pravem času nabrati in, kar je zelo važno, *pravilno sušiti in hraniti*.

V *maju* nabiramo: bezgovo cvetje, liste lapuha, breze, koprive, suličasti trpotec, rman (škoreca, škrotovec), regratove korenine, razne mahove, lubje divjega oreha in še mnogo drugega.

Junija: cvetje *arnike*, lipe, plavice, papeževe sveče, zajčjo deteljico, divji mak, materino dušico, pelin, divje mačehe, volčje češnje, liste robide, planinski mah, seme kumine.

Julija: tavžentrože, šentjanževke, borovnice, liste borovničevca.

Po Družini in dom

KOLIKO JE ŠTUDENTK?

Nedavno je UNESCO objavil podatke, ki jih je zbrala Mednarodna federacija akademsko izobraženih žensk. Po teh podatkih študira največ deklet na Finskem in to 47 odst., Švedska z 32, Irska s 30 in Norveška z 29 odstotki študentk. Nižji odstotek deklet študira v Veliki Britaniji — 24,4, v Belgiji — 21, v Španiji — 20 in na Nizozemskem 18 odstotkov.

V Združenih državah Amerike je med študenti okoli 33 odst. žensk, v Avstraliji 36, na Japonskem 22,9 in na Cejlonu okoli 30 odstotkov.

Po informaciji UNESCO največ žensk študira farmacijo, zelo redke pa so na tehniških fakultetah. Na pravnih fakultetah je odstotek študentk zelo različen glede na deželo. Medtem ko študira na nizozemskih pravnih fakultetah 30 odstotkov študentk, dosega njihov delež v deželah Commonwealtha, kjer je pravniška kariera »moški poklic«, le 4 odstotke.

PREPROGE KRASE NAŠA STANOVANJA

Tistim, ki bi si želeli nabaviti preproge ali tepihe, bomo v tem sestavku skušali dati nekaj napotkov.

Starinski tepih, ki so stari najmanj sto let, so stkali iz ovčje, kozje ali kamelje volne. Ker je v volni ostalo še nekaj maščobe, je preproga ohranila svoj sijaj. Pobarvana so z naravnimi barvami, zato so barve še po sto letih videti sveže.

Moderna preproga pa je napravljena iz volne, barvane z anilinskimi barvami, zato je manj odporna in nima tako svežih barv.

Vrednost preproge cenimo po vozlih, namreč koliko vozlov pride na 1 m². Število vozlov variira od 1400 do 4000 ali celo 5000 vozlov.

Pri orientalskih preprogah, ki jih navadno imenujemo perzijske preproge, moramo ločiti med turškimi ali maloazijskimi preprogami in pravimi perzijskimi preprogami. Turške preproge imajo v sredini stilizirano obliko mošeje in so prvotno služile le za molitve v mošejah.

Pri perzijskih preprogah moramo razlikovati tiste, ki so jih napravili nomadi od tistih, ki so jih stkali v večjih krajih in so dragocenejše, delane s svilo in volno. Pri vsaki od teh preprog lahko določimo, v kateri kraj spada: v preproge iz Kašana so uvezene zlate in srebrne niti. Preproge iz Kirmana so stkane iz kozje volne, preproge iz Hamadana imajo kot osnovno rjavo rdečo barvo, iz Sinnaha pa sinjo, slonokoščeno ali rdečo barvo.

Preproge iz osrednje Azije in Kavkaza imajo geometrične motive ali stilizirano cvetje. To so ozke, majhne preproge. Najbolj znane so Bokhara preproge, ki imajo simetrične vzorce. So osmerokotne ali šesterkotne oblike in imajo ob obodu eno ali več vtkanih črt. Potem so še afganske preproge, okrašene z vzporednimi črtami, ki tvorijo mnogokotnike.

Kitajske preproge so mehke kot žamet in bogato okrašene. Zelo dragocene so reliefne preproge, ki so z ostrimi škarjami obrezane tako, da debelina preproge ni enakomerna.

V Evropi je izdelovanje preprog doseglo najvišje vrhove v Franciji in Angliji. Naj omenimo preproge Savonnerie iz XVII. stoletja. Vanje so uvezane cvetlice in cvetlični venci, kot bi jih narisali s čopičem slikarja miniatur.

Preproge Aubusson so iz baročne dobe, so često izdelane po načrtu slavnih slikarjev.

V Angliji so preproge Needle Work, ki imajo kot vzorce cvetje, listje in stilizirane zavoje.

Poleg teh tradicionalnih preprog se danes uveljavljajo tudi drugi tipi preprog, izdelanih na roko iz volne, preje ali rastlinskih ali sintetičnih vlaken. Vzorcji so zelo raznoliki, napravljeni po načrtih. Barve so sveže, bogate. Imamo nizke preproge in visoke kot kožuovina.

Poleg teh modernih, izdelujejo obrtniki tudi preproge, izdelane po načinu antičnih preprog. Danes so moderne predvsem sardske preproge, ki v toplih barvah predstavljajo pristne ali stilizirane tradicionalne motive. Skratka,

vsaka dežela od Španije do Finske in preko Mehike goji to obrt, ki v vsaki deželi ustvarja svoj tip preproge.

Tu naj spregovorimo še, kakšno vlogo imajo preproge v današnjem stanovanju in kje naj jih namestimo. Včasih zadošča samo preproga, da je ves ambient spremenjen, svetlejši. Mislimo si sobo s švedsko opravo, kako je mrzla, če ne položimo na tla nobene preproge. Preproga služi tudi v ta namen, da razdeliš veliko sobo na dva prostora, na primer dnevno sobo in knjižnico. Včasih nam služi, da povežemo dva različna stila pohištva.

Kakšne barve preproge naj izberemo? Navedli bomo nekaj odgovorov: Starinska preproga spada v vsak ambient, če le izberemo odgovarjajoči ton barve. Afganska preproga na primer, ki ima kot osnovno temnordečo barvo, se sklada z opravo iz svetlega traka ali mogana. Perzijske Sennah — preproge, ki imajo slonokoščeno osnovno barvo, se skladajo s pohištvom temne orehove barve, z lakiranim pohištvom ali s pohištvom iz temnega teaka.

Danes imamo tudi tepihe in preproge ene barve iz sintetičnih vlaken, ki imajo sijajne in odporne barve ter ne predstavljajo nikakih problemov, kar zadeva čiščenje. Sem spadajo monquette, ki se prodajo na meter, in lahko z njo pokrijemo ves prostor. Seveda naj to delo opravi specializiran delavec, da se prilega stenam in da je napeta. Ker so preproge zelo tople in se ne sliši na njej korak, so zelo primerne za spalnice in za študijske sobe. Izbrati moramo mirne barve.

Temne barve preprog zmanjšajo prostor, zato ne spadajo v majhne in slabo razsvetljene sobe.

Če so stene sobe pobarvane, naj bo preproga iste barve, a za kak ton temnejša, ali pa naj tvori kontrast z barvo stene.

Če so stene sobe bele, so preproge lahko kakršnekoli barve. Lepa je moda, rdeča ali rumena barva v vseh odtenkih.

V primeru da so divan ali naslanjači oblečeni v prevleko pisane barve, naj bo preproga ene barve in sicer najboljše tiste, ki je osnovna barva prevleke ali pa vzamemo najbolj bleščečo barvo v vzorcu prevleke.

Dve starinski preprogi sta lahko v isti sobi, tudi če imata različen stil.

Če imamo v dnevni sobi tepih modre barve, naj bodo postelji zelene ali lešnikove barve ali rdeče, modre ali limonino rumene barve. Če je tepih beige barve, naj bodo zelene, modre, rdeče barve, a nikakor sive. Na zelenem tepihu pa rumeni ali rdeči.

V spalnica imajmo svetle ali nevtralne barve. Barva naj bo v skladu s posteljnino pregrinjalom.

V otroških sobah naj barve ne bodo prenežne, nasprotno, raje močne: modre kot morje, živo rdeče oranžne. Te barve so tudi bolj odporne proti madežem.

Preproge so lahko tudi okras za steno napr.: pod obešalnikom, nad mizo, če se miza nahaja ob steni, ali ob postelji, kjer obenem tudi varuje zid.

Praznik češenj v Mačkovljah

Na prazniku je govoril ravnatelj dr. Stefančič

Mačkovlje nadaljujejo svojo tradicijo. Tudi letos so pripravili vesel praznik ob zorečih češnjah. Čeprav je bilo nebo pokrito z oblaki in je dež mnoge odvrnil, da niso prišli v senco dreves, so se pa drugi z majhno zamudo zgrnili okoli polnih košar češenj, okoli miz, kjer se je ponujalo dobro mačkovljansko vino in pršut, pa seveda tudi okoli nastopajočih pevcev, recitatorjev in godcev. Bilo je zares lepo in samo želimo, da bi Mačkovljani ta svoj praznik ohranjali.

SLAVKO

Prošnja

Kako preteče valovi nocoj
razpenjeno morje,
obalo mojega srca
objema nepokoj,
ker sluti vseh gorje.

Kako bi rad zajezil
peneče se valove:
čedalje bolj poplavlja
nam njive in domove
ter vklepajo v okove
odvisnosti naš rod.

Poslušam, zrem vse naokrog:
povsod temačna noč
in vse drvi v nemoč...
Pomagaj nam, pomagaj nam, o Bog!

OPENSKA SREDNJA ŠOLA

Openska srednja šola je dobila ime po pesniku Krasa — Srečku Kosovelu. Slovesnost je bila izredno lepa in topla. Ravnatelj, g. inž. SOSIČ je v svojem stvarnem, pa vseskozi prepričljivem govoru utemeljil odločitev, da je profesorski zbor izbral ime po našem kraškem liriku. Kasneje je prof. KODRIČ govoril o pesniku, dijaki pa so recitali Kosovelove pesmi. Skofov vikar, msgr. ŠKERL, ki je prosil, naj Bog deli blagoslov temu zavodu, je razgrnil pred mladino in številne goste izročilo ljubezni do lepe slovenske besede. Pevski zbor Prosek-Kontovelj je kot gost zapel izredno ubrano nekaj zares lepih slovenskih pesmi.

Gotovo je bila proslava na openski srednji šoli Srečka Kosovela ena najlepših prireditev, kar smo jih v zadnjem času doživeli in moramo k njej čestitati tako g. ravnatelju kot profesorskemu zboru in dijakom.

JUBILEJ msgr. GREGORCA

8. junija, je msgr. Srečko Gregorc v globini svoje duše doživel zlatomašniko srečo ob spominu na svoje duhovniško posvečenje, ki ga je pred 50. leti prejel v cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani po rokah škofa Jegliča. Ni mu bilo dano, da bi v družbi radostnih sobratov in sorodnikov stopil pred oltar in slovesno zapel glorio: njegov mistični oltar je bolniška postelja, s katere že dobra tri leta dviga nepretrgoma k Bogu kelih trpljenja in vdane žrtve.

Tako je sporočilo o velikem jubileju msgr. Gregorca. Naj nam dovoli, da se spomnimo, kako je bil gospod monsinjor vedno velik prijatelj mladine. Kjerkoli je deloval, povsod je ustanavljal organizacije za mladino, Marijine družbe in Marijine vrtce.

Mladika se ga mora posebej spomniti kot pisatelja, saj je napisal izredno veliko v prozi in verzih. Tematika njegovih del je bila vedno verskega značaja. Posebno mnogo je napisal dramskih prizorov in igrice za otroke, mnoge še danes igrajo ob različnih verskih praznikih po naših farnih dvoranah.

Razen literarnih del z nabožno vsebino, je treba omeniti tudi monsinjorjevo stalno sodelovanje pri Mohorjevem koledarju in njegovo pomoč in mecenstvo pri vseh dobrih organizatoričnih načrtih z versko, narodno in kulturno tendenco.

Msgr. Gregorc čestita tudi Mladika in mu želi božjega varstva, tolažbe in zdravja, da bi mogel še nadaljevati svoje delo.

UMRL JE ITALIJANSKI SLAVIST UMBERTO URBANI

Prof. Umberto Urbani je doživel sedemdeseti rojstni dan sicer svež in željan dela, žal pa mu je opešal vid, tako, da je moral vsaj za zdaj odložiti pero. Slovenski slavisti v Trstu so napisali o njem in njegovem delu več študij in člankov, tržaška radijska postaja pa mu je posvetila dve oddaji, v katerih so govorili o njem: prof. Janko Jež, prof. Martin Jevnikar, prof. Robert Petaros, prof. Bruna Pertot in podpisani. Pred mikrofonom je stopil tudi prof. Urbani sam in spregovoril.

A komaj smo mogli izreči prof. Urbaniju besedo priznanja, že je prišlo sporočilo, da je umrl.

Med književnostmi južnoslovenskih narodov so Urbanija predvsem zanimala hrvaška in srbska literarna dela. Njim je posvečal svojo glavno pozornost in jih prevajal v italijanščino.

Toda bilo bi proti Urbanijevemu konceptu slavista, če se istočasno ne bi zanimal tudi za druge slovanske narode, predvsem za slovenskega. S Slovenci je živel v tesnem stiku, zato ga je vedno mikalo tudi duhovno bogastvo tega naroda. Zelo dobro je poznal hrvatski in srbski jezik, a ko sem v neki maturitetni komisiji na klasičnem liceju, ko je bil on predsednik, spregovoril z njim slovensko, sem se začudil, kako dobro je govoril tudi slovensko.

Umberto Urbani je prebil mnogo let med Slovenci, spoznal je naše slovstvo in ga približal italijanskemu občinstvu na prijeten, nevsiljiv način. V svojih esejih, pa naj bodo to študije, kot so na primer Mali slovenski svet ali v svojih recenzijah v italijanskih slavističnih revijah in časopisih, predstavlja toplo in zavzeto kulturo malega slovenskega naroda, ki

živi kot sosed z italijanskim. Vedno zna najti tisti prijetni prikaz našega slovstva, ki mora zanimati italijanskega bralca.

Njegovim esejem je sledil praktični del s prevodi kot bi hotel konkretno pokazati in dokazati tisto, kar je trdil v esejih. Tako je leta 1929. prevedel Tavčarjevo Visoško kroniko skupno z Ivanom Vovkom. Prevod je izšel v Trstu v založbi Treves.

Urbani je čutil, v čem je literarna vrednost te Tavčarjeve povesti, istočasno pa se mu je zdelo, da bo italijanskega bralca zanimal čas, ko sta se v njegovi soseščini borila katolicizem in protestantizem za obstanek v slovenskem človeku in kako je eno in drugo vero tedaj preprosti človek doživljal in ohranjal.

Leta 1937 je Umberto Urbani prevedel Bevkovo Kresno noč pod naslovom I fuochi di San Giovanni. Prevod je izšel v založbi Lingue estere v Milanu.

Tudi izbira tega literarnega dela je za Urbanija značilna. Kresovi, ki so jih naši predniki zažigali nekoč v nevarnosti proti turškim upadom in potem vedno pred praznikom Janeza Krstnika, je dalo Urbaniju priliko, da je prikazal del naše preteklosti, pa tudi našo folkloro, obenem pa prelil v italijanščino prirodne podobe, silne strasti in nežno ljubezen, kakršno je ustvaril Bevk v tem svojem delu. Urbani je to umetniško silo verno prikazal tudi v prevodu, tako da se zdi, da je lahko tudi italijanski bravec čutil živ utrip življenja iz tega dela. Umberto Urbani ni šel tudi mimo največjega mojstra slovenske besede, Ivana Cankarja. Prevajali so ga že Damiani, Giusti, Salvini, a vsi bolj v antologijah. Urbani pa ga je bolj populariziral pri italijan-

skem občinstvu s tem, da je objavljajal Cankarjeve črtice v *Corriere di Trieste*. Tam so izhajali prevodi črtic: *Un attimo di giovinezza*, *La preghiera della sera*, *Una tazza di caffè* in druge. Skodelico kave je oddajal tudi radio Trst v italijanščini menda leta 1946.

Poleg omenjene proze je Urbani prevajal tudi slovenske pesnike. Predvsem moramo omeniti prevode iz Prešerna, ki jih je Urbani objavil v »Orfeu« (Sansoni, Firenze 1950).

V že omenjenem Malem slovenskem svetu, ki je obsegal Urbanijeve študije o Prešernu, Gregorčiču, Aškercu, Cankarju, Tavčarju, Župančiču, Gradniku, Sardenku, Finžgarju, Mešku in drugih, je Urbani zelo dobro prevedel Gregorčičevi pesmi Človeka nikar in Jeftejevo pri-sego.

Urbani je prevajal tudi Župančiča in Gradnika. Prevodi so izšli skupno z Damianijevimi in Salvinijevimi prevodi v antologiji svetovne lirike »Orfeu«.

Urbani je poiskal pesmi za prevode tudi v ostali slovenski liriki. Prevajal je Silvina Sardenka, Cvetka Golarja, Mirana Jarca in Vido Tafverjevo. Lahko trdimo, da je znal Urbani vedno preliti v italijanščino pesniška doživetja in njih utrip. Predvsem zato moramo biti Slovenci Urbaniju hvaležni. Iskal je najlepše bisere v našem slovstvu, želel jih je pokazati tudi italijanskemu bravcu in tako graditi most k sporazumevanju in razumevanju dveh narodov, ki živita tako tesno drug ob drugem. Urbani je razumel govorico sosedu in želel jo je posredovati svojim rojakom. S svojimi prevodi iz slovenskega slovstva je Urbani opravil pomembno kulturno in človečansko vlogo. Jože Peterlin

CIRIL A. ŽEBOT: SLOVENIJA
VČERAJ, DANES, JUTRI

Pri Mohorjevi družbi v Celovcu je izšla knjiga *Slovenija včeraj, danes, jutri*. Napisal jo je dr. Ciril Žebot, univ. profesor primerjalnih gospodarskih sistemov na najpomembnejši ameriški univerzi Georgetown University v Washingtonu. Dr. Žebot je posvetil knjigo prof. Lambertu Ehrlichu ob 25-letnici njegove smrti (26. maja 1942), ko so ga komunisti ustrelili sredi ljubljanske ulice.

V začetku je pisec nanizal nekaj spominov na delo in vlogo pokojnega profesorja-duhovnika, voditelja študirajoče mladine in ideologa, ki je za svoje prepričanje tudi padel pod najbolj surovim nasiljem nasprotnika, ki je videl v njem svojega najnevarnejšega idejnega nasprotnika.

Nadaljnja poglavja osvetljuje mnoga vprašanja, s katerimi se Slovenija anevno spopada. Pisec iz razdalje, za to pa toliko bolj objektivno in stvarno analizira gospodarsko, politično in kulturno stanje v Sloveniji ter prihaja do zaključkov, ki se sami po sebi vsiljujejo vsakemu Slovincu. Knjiga je pisana objektivno, stvarno in zanimivo, za vsakega Slovenca privlačno, za tujca pa poučno.

Kljub resnosti dela, je knjiga še pred izidom vzbudila veliko prahu v ljubljanskem »Delu« in ji je vstop v Slovenijo zabranjen.

Ob tej prepovedi pa se dviga ponovno vprašanje, ki ga je glasno izrazil pisatelj Rebula za okroglo mizo »Mostu« pred dobrim mesecem, ko je vprašal nad dvesto navzočih slovenskih izobražencev v Trstu: »Ali imamo slovenski izobraženci pravico govoriti o usodi, težavah in perspektivah svojega naroda ali ne?« Glasno je tudi pribil tole: »Ne da bi se osebno izrekel za kakršno koli ureditev sedanje Jugoslavije, vprašujem: Če v centralnem komiteju KPS v Ljubljani lahko govorijo o samostojni Sloveniji — ali mi ne smemo govoriti in razpravljati o vsem?«

Dvorana je tedaj v Trstu glasno s ploskanjem pritrjevala pisatelju Rebuli — in vendar se zdi, da ne sme nihče za mejo razpravljati o Sloveniji.

Zadnja prepoved noče dialoga.

Ml. r.

R. JURČEC - SKOZI LUČI IN SEN-
CE, II.

Ruda Jurčec nadaljuje s svojimi spomini. V drugi knjigi je največ njegovih doživetij iz sveta, zlasti, ko je živel v Franciji in Nemčiji. Jurčec skuša najti odmev dogodkom, ki jim je bil priča v svetu in doma. Morda hitrega bralca moti opisovanje tujega sveta in ljudi in si želi več luči iz našega ožjega kroga. Kdor je živel v dobi, ki jo Jurčec obravnava, z veseljem ugotavlja, s kako ostrim čutom jo pisec slika. Mlajši pa bodo našli v knjigi podobo časa, v katerem so živeli njihovi očetje in jo morda niso znali kritično oceniti. Spomini so zelo osebni, posvečeni določenim, še živim in že pokojnim javnim delavcem. Vsa knjiga nudi zanimivo branje, zlasti tistemu, ki najde v množini ljudi svoje znance, žive ali že pokojne. Jurčec s svojimi spomini Skozi luči in sence nadaljuje memoarno književnost, ki je za to dobo nismo imeli. Tako se delo uvršča h Gabrščkovim, Sukljetovim in sličnim spominom. Seveda je Jurčecova duhovna ostrina, kultura in umetniška izvirnost vse nekaj drugega kot stereotipni spomini. Upajmo, da bo Jurčec kaj kmalu napisal tudi tretjo knjigo, v kateri nam bo orisal neposredno preteklo in najbolj kritično dobo II. svetovne vojne.

EDVARD KOCBEK - LISTINA

Skoda da nimamo pred seboj že zadnjih Jurčecovih spominov in bi tako stali med dvema poloma. Od-

ločitev je že padla, Jurčec je ostal na enem, Kocbek se je odločil za drugi breg. Listina prinaša dnevnik od 3. maja do 2. decembra 1943, to je iz kritičnega časa sredi vojne vi-hre. Po skoraj četrt stoletju gledamo na opisane dogodke in izza marsikateri strani se zvija vprašanje: ali je mogoče, da je bil slovenski narod postavljen pred tako težko preizkusnjo, pred tako hudo izbiro, ki je prisilila v bratomorni boj. Koliko in kaj je objektivnega, je težko presoditi, ker so ti spomini prišli na dan po dvajsetih letih. Pisec pa sam trdi, da je njegov dnevnik del slovenske osvobodilne zgodovine... Stanja na drugem bregu torej ni zajel. V tem kratkem zapisu seveda ni mogoče kritično oceniti knjige, za to je potrebna razprava, saj se tako rekoč na vsaki strani pojavi vprašanje: Res? Zakaj? V celoti je knjiga zelo, zelo osebno Kocbekovo gledanje, s tem pa še ni seveda rečeno, da je vse prav in točno. Prav zato bodo kritične pripombe morale razjasniti marsikatero trditve.

L. PUS - SVOBODA V POLMRAKU

Kot samostojen odtis je izšla stvarna študija ob petdesetletnici majniske deklaracije Svoboda v polmraku. Pisec, ki je sam od blizu doživel tisti čas, se spominja dogodkov, ki so neposredno sledili razpadu Avstro-ogrske in poti v novo državo.

Publikacija je pisana zanimivo, stvarno in prizadeto.

Maks Šah

OB PETI ŠTEVILKI ZALIVA

Zadnje številko Zaliva posrečeno uvaja razmeroma neznan Kosovelov lirični zapis, v katerem se, kar je še danes redkost, slovenski literat — Netržčan prizadeto sooči s Trstom, čeprav je čutili, da je Kosovel tu manj doma kot na svojem trpkem Krasu. Samo kak redek stilni obrat nas opozori na to, da ta doživeta črtica ni nastala danes, temveč pred desetletji. Da, lahko bi celo rekli, da so dandanes še redkejši tisti zamejski in nezamejski literati, ki bi še znali doživeti Trst tako scela in tako zares kot Kosovel.

Literarni del nadaljuje *Filiberta Benedetiča* rodoljubna meditacija v

verzih, katere osnovni čustveni toplini bi samo koristilo manj idejne prizadetosti in stilne ohlapnosti. Zdi se, da bi sedaj, ko se je skoraj poslovil od svojega dosedanjega sloga — besedne leppljenke (collage) — mogel postati solidnejši lirik, ko bi sedel k pisanju z močnejšim samokritičnim čutom in sveteljšim odnosom.

Irena Žerjal - Pučnik v svoji noveli še vedno išče kompromis med modernejšim literarnim prijemom, ki naj bi nakazoval bolešno razkrojeno duševnost sedanjega človeka, in med samo rahlo nakazano, a svežo in perečo tematiko. Pri tem ji še ni

postalo jasno, da so mnogo pristnejši tisti odlomki, kjer jo aktualna vsebina prisili, da stopi s hodulj in se špoprime z našo tukajšnjo problematiko v preprostem a toliko bolj prepričljivem ključu. Med vsemi njenimi dosedanjimi literarnimi poskusi je šele ta pokazal, da bi Pučnikova mogla s pridom začeti neko zanesljivejšo literarno pot. Njena psihološka ostrina, nekam moški čut za stvarnost in inteligentno izbiranje motivov je sicer še zahomotano v pajčevine nadrealističnega prijema, ki je tuj njeni naravni nadarjenosti, a mislim, da bi z močnejšim poudarkom na vsebini in stvarnejšim slogom utegnila presenetiti, posebno če se bo še bolj oblikovno odgljubljančila in motivno potražila.

Ludovika Kalan s svojimi življenjsko zreli, pristržnimi, a nekoliko konvencionalnimi pesmimi ne izstopa iz okvira tistih pesnikov, ki se v revijah prijetno beró, a jim manjka še kanček dognanosti, da bi si jih lahko predstavljali v samostojnih pesniških zbirkah.

Radoslave Premrllove nadaljevanje življenjepisa o Janku Premrlu Vojku je kot prejšnja nadaljevanja sveže in je kar škoda, da ne zajema širšega časovnega razdobja v eni sami številki, tako da odlomek ne predstavlja neke zaključne celote. Vsekakor so bila v tem pogledu prejšnja poglavja za bralca pestrejša in bolj privlačna.

Esejistični del Zaliva zastopa kar široka pahljača imen, prispevki pa ne dosegajo vsi iste višine. Tehna je brez dvoma Sama Pahorja statistična študija o ustroju slovenske manjšine na Tržaškem, katero odlikujejo znanstveno stvaren pristop, redek smisel za sintezo in grafična ličnost.

Stojana Spetiča Razmišljanje o opredelitvah, ki je v prvem delu na dostojni znanstveni višini, se ob navezovanju na tukajšnjo slovensko stvarnost izgubi v meglah bledičnih nasvetov svoji skupini. Dokler se avtor giblje v okviru sociološke in ekonomske analize in mu je objekt delavec kot tak, se zdi, da je tematični kos in da zna biti prepričevalen. Ko pa se loti tukajšnje nacionalne problematike, zdrkne s prejšnjega nivoja. Delavsko vprašanje zna vsekakor reševati bolj stvarno kot na-

cionalno vprašanje, za katero ima pri roki le nekakšne »definicije smernic prosvetnih organizacij«(??). S samim prosvetarjenjem bo Spetič v delavskih predmestjih rešil bolj malo tistih, ki sicer »nosijo v sebi klice novih perspektiv«, a niso več Slovenci.

Pavle Merku se navdušuje nad publikacijo iz Beneške Slovenije in se ob pristnosti teksta v tem najbolj arhaičnem slovenskem narečju upravičeno zamisli ob nekaterih negativnih jezikovnih pojavih na Tržaškem — če smo prav razumeli. Morda vidi le preveč svetlobe na eni strani in preveč karikira drugo plat. Pa naj mu bo odpuščeno zastran tistih lepih misli o slovenščini na kraju.

D.N. (Danijela Nedoh) v svojih Variacijah na glasbeno temo že izčiščuje svoj kritični slog in se počasi uvršča med novo generacijo mladih glasbenih kritikov.

Dr. Anton Stodnjak, eden vodilnih literarnih zgodovinarjev na Slovenskem, kritično pretresa Martina Jevnikarja študijo o Veroniki Densiški v slovenski literaturi, (izšla z letnico 1965 pri padovanski založbi Marsilio.) Čeprav se znanstvenik na koncu duhovito opraviči, češ da so njegove »opombe k besedilu le dopolnilo, a ne graja,« je njegova ocena na razmeroma ostra.

Od vidnega tržaškega publicista in literata Daria de Tuonija se s kratkim, a prizadetim prikazom poslovi Boris Pahor, pri čemer ne pozabi poudariti redke ljubezni tega italijanskega javnega delavca do našega Krasa in do slovenskega človeka.

Dovolj spretno pero Žive Grudrove se nekoliko zaletavo a duhovito in jedko obregne ob nekatere negativne pojave našega tukajšnjega kulturnega življenja, pri čemer ji služi za izhodišče in tudi za posploševanje ozek openski okvir.

Zaliv pa dobiva pravo težo in prizvok aktualnosti šele s Tržaškimi zapiski Borisa Pahorja. Res da članek, s katerim polemizira, ne bi zaslužil tolikšne pozornosti, vendar je dal Pahorju povod za vrsto razmišljanj, med katerimi se mu je utrnila marsikatera kričeča resnica. Ob Zapiskih moramo ponovno priznati, da Pahor globoko prizadeto čuti tako splošno slovensko kot našo

tukajšnjo problematiko in da vse-skozi ostaja do nasprotnega tabora širok in pravičen. Vendar se zdi, da Pahor šicér zrelo in stvarno presoja narodnostno vprašanje in današnji položaj Slovenije v okviru Jugoslavije, da pa istih vrlin ne moremo pripisovati tistim odlomkov, kjer z lepimi literarnimi zamahi skuša biti soudeležen pri graditvi nove »laidne družbe« onkraj meje. Kljub temu ne pretirano izrazitemu smislu za politiko in kljub premalo logično izostrenemu čutu za polemiko ostaja Pahor še vedno osrednji steber Zaliva. In to predvsem zaradi svoje poštene zavzetosti za probleme, katerih se loteva, pa zaradi svojega verziranega peresa. Brez njegovih zapiskov bi revija zgubila ves svoj poper, velik del svoje zasidranosti v našem tako postanem tržaškem tolmučku.

Zadnje strani Zaliva so v glavnem posvečene Pahorjevim polemičnim besedam tistim kritikom njegovih prejšnjih glos, ki so, kot se Pahorju zdi, neupravičeno napadali posamezne iz konteksta izrgane in tako poptvorjene odlomke. Pahorjevi odgovori so umirjeni in prepričljivi.

Cvetke iz domačih logov se zde morda bralcem manj duhovite kot zbiralcu Bolhoboru.

TEHTALEC

IZVESTJE SREDNJIH SOL za šolsko leto 1965-66. Četudi z enoletno zamudo, smo do izvestja vendarle prišli. Upajmo, da podobnih zamud ne bo več. Apeliramo pa na vse učence srednjih šol, ki jih je vendar okoli tisoč in na slovensko javnost, da seže po Izvestju in tako omogoči življenje tako pomembni izdaji in in dokumentaciji slovenske navzočnosti na Tržaškem. Ne gre toliko za imena in statistike, gre za dokument o našem šolstvu.

Oddelek slovenske univerze v Buenos Airesu. Iz Argentine je prišla vest, da je ukrajinska skupnost, ki živi v Argentini, dobila tamkaj po družnico svoje katoliške univerze, ki ima svoj sedež v Rimu. V Buenos Airesu je na tej podružnici tudi slovenski oddelek, ki bo posredoval slovenski jezik in slovstvo, slovensko zgodovino in slično. Predavanja so se že pričela. Otvoritveno predavanje za slovenske literarne znanosti je imel dr. Tine Debeljak.

Razsodišče nagrade »Vstajenje« se je sestalo 3. junija 1967 v Trstu in prisodilo nagrado »Vstajenje« za najboljšo knjigo, ki je izšla v letu 1966 v zamejstvu, pisatelju Karlu Mauserju iz ZDA za tretjo knjigo njegove trilogije »Ljudje pod bičem«.

Podelitev je razsodišče, ki ga sestavljajo Martin Jevnikar, Franc Jęza, Anton Kacin in Rafko Vodeb, takole utemeljilo:

Pisatelj je v trilogiji zajel slovensko življenje od začetka druge svetovne vojne do prvih povojnih let, torej dobo, ki je bila najhujša za ves slovenski narod. V delu je prikazal tuje in domače zastopnike različnih nazorov in značajev, a do vseh je bil odkrito nepristranski in pošten. Zlasti je uspel v tretjem delu, kjer je na prepričljiv umetniški način zaključil usode svojih ljudi, ki so bili ves čas pod dvojnimi bičem: enega so vihtele zunanje razmere, v prvi vrsti vojna in socialistična revolucija, drugega lastna vest: eni so pod udarci dozoreli v popolne ljudi (Silva, Viktor, Nataša), drugi so se zlomili (Razpet, Lidija), tretji so skušali neočiščeni zbežati v tujino (Bregar), četrti pa so zatrli lastno vest in šli po svoji poti dalje (Saša, Cestnik).

Pisatelj je vse osebe psihološko globoko doumel in življenjsko polno podal, da spadajo med najboljše v slovenskem slovstvu, trilogija sama pa je tehtna oživitev polpretekle dobe.

Čestitamo. Naš sodelavec dr. Martin Jevnikar, prof. slovenščine na padovanski univerzi, je pred dnevi opravil v Rimu izpit in s tem postal »libero docente« in si odprl pot v univerzitetni svet. Delavnemu profesorju, ki bo ostal gotovo še vedno naš sotrudnik, iskreno čestitamo.

VOŠCILO

Štiriindvajsetega junija se je poročil član uredniškega odbora Mladike, g. SERGEJ PAHOR z gđ. LICINIJO ROTH.

Novi slovenski družini želi mnogo sreče v življenju Mladika in prijatelji.

Prihodnja številka Mladike bo izšla 1. oktobra.

Rokopise prosimo do 1. septembra.

GOSTOVANJE LJUBLJANSKE DRAME

Ivan Mrak

Tik pred prihodom ljubljanske Drame smo v zadnji številki Mladike pozdravili goste in pisatelja Ivana Mraka s tisto iskreno dobrodošlico, ki gre dragim gostom, ki prinašajo najboljše kar premorejo in predstavljajo tisto, kar nam je dragocena narodna vrednota.

Ljubljanski gostje nas niso razočarali. Najprej smo z velikim zanimanjem poslušali Ivana Mraka, ki je govoril največ tržaški srednješolski mladini ob srečanju, ki ga je organiziral Radijski oder. Ivan Mrak je namreč Radijskemu odru nadvse domač in drag pisatelj, saj je igral mnoga njegova dela na tržaški radijski postaji, dramo »Proces« tudi na odru, vse to v času, ko povojna Ljubljana še ni priznavala kvalitete Mrakovi umetnosti. Dramatik Mrak je, potem ko je v srečanju z mladino pojasnil osnove svoje drame Marije Tudor, prešel na čisto osebni odnos do življenja in umetnosti, do slovenstva in njegovih vrednot. Zravnal se je kot Mozes, ko je slikal podobo pesnika Prešerna, slikarja Groharja, glasbenika Kogojca, slikarke Bulovčeve... Genij teh Slovencev je po Mrakovem mnenju nekaj tako velikega, njihova moč in vera v slovenstvo tako mogočna, da ostajajo živ vir tudi današnjim rodovom.

Živo prepričanje in ljubezen sta mlade dijake prevzela, tako, da je upravičeno eden izmed tržaških profesorjev, ki je bil navzoč, izrekel priznanje dramatikemu Mraku, češ, da doslej še noben pisatelj po vojni ni prinesel iz Ljubljane take poslanice mladini kot Mrak.

Predstava v Kulturnem domu je bila vsestransko na višku. Najvišje slovensko dramsko gledališče je ustvarilo v Mariji Tudor novovito, stilno enotno, pretresljivo odrsko umetnino, ki je dosegla svoj razpon zlasti v veličastni igri DUŠE POČKAJEVE, ki je oblikovala podobo Marije Tudor. Igravci so malce slovesen ton avtorjevega besedila izražali z rahlim vzvišenim poudarkom, a vedno diskretno in verjetnostno. Med njimi so nekateri podoživeli zelo izrazite in žive podobe kot na primer JANEZ ALBREHT v oblikovanju finega diplomata kardinala De Pola, ki ga le v najsilnejših presenečenjih zanese v rahle izbruhe. Pa tudi ostali igravci so ustvarili izrazite podobe, tako RUDI KOSMAČ Cranmerja, SLAVKA GLAVINOVA Elizabeto, BRANKO MIKLAVEC Thomsona, JANEZ JERMAN lorda ceremonjarja, MIHAELA NOVAKOVA in VIDA LEVSTIKOVA dvorni dami, VINKO HRATELJ paža, DARE VALIČ pa prvega duhovnika in prvega lorda. Predstava je zapustila globok vtis.

Upamo, da ne bo treba čakati do naslednjega gostovanja ljubljanske Drame tako dolgo kot smo čakali zdaj. Nekje smo že ugotovili, da je za narodno manjšino važno, da prihajajo gostovat najboljše slovenske umetniške skupine z najboljšimi umetniškimi deli. Nobena primerjava in izbira ni možna s katerimi koli skupinami, ki so letošnje leto tako pogosto prihajale od drugod, posebno iz južnih predelov Jugoslavije namesto iz Ljubljane. Upamo, da bo v prihodnji sezoni vprašanje gostovanj vodstvo gledališča boljše reševalo kot doslej.

Zdi se pa tudi potrebno poudariti, da tako vrhunsko gostovanje zasluži od strani organizatorjev večje prizadevnosti v opozorilu tako po časopisju kot po letakih. Pri gostovanju s Korčule smo videli, da je možna neverjetna reklama. Zakaj ne bi posvetili nekaj takih sposobnosti gostovanju najboljšega našega dramskega ansambla, ki ga imamo Slovinci!

JOŽE PETERLIN

LETOVANJE IN ŠTUDIJSKI DNEVI MLADINE

Letovanje dijaške mladine v Ukvah je postalo že tradicija. Najmlajši odhajajo v kolonije — v obmorske in gorske — večji pa: skavti pod šotore, tisti pa, ki niso skavti pa letujejo v Ukvah in Žabnicah.

Počitniški dom v Žabnicah je že oživila goriška mladina, Ukve bomo pozdravili s pesmijo in veselimi vriskanjem v začetku avgusta. (Nekaj postelji v Ukvah je še prostih. Kdor bi se želel udeležiti letovanja v Ukvah, naj se pravočasno javi na SKK, ul. Donizetti 3. Letos ne morejo organizatorji prevzeti nikogar, ki se ne javi v naprej.)

Dnevi 13., 14. in 15. avgust so namenjeni študijskemu srečanju med tržaškimi, goriškimi in koroškimi študenti, pa tudi drugimi, ki pridejo ali iz osrednje Slovenije ali od drugod.

ŠTUDIJSKI DNEVI SLOVENSKI IZOBRAŽENCEV V DRAGI PRI BAZOVICI

Prvega, drugega in tretjega septembra bodo spet študijski dnevi slovenskih izobražencev v Dragi pri Bazovici. Zaradi tehničnih težav smo prenesli letošnje srečanje s Koroške ponovno v Drago.

V soboto dopoldne in prve popoldanske ure se bodo sestali delegati, ki jih pošljejo osrednje organizacije s Koroške, Goriške in Tržaške, v soboto popoldne ob 17. pa se prične prvo predavanje, namenjeno vsem udeležencem.

Podrobni raspored bo objavljen v časopisju. Glavna pozornost bo posvečena študiju, kako naj slovenski izobraženec v današnjih razmerah najbolj uspešno opravlja svoje poslanstvo in kako naj približa današnjemu stanju naroda svoje narodnoobrambno, kulturnoprosvetno, politično in dušnopastirsko delo.

Prijavite se do 27. avgusta na naslov: Društvo slovenskih izobražencev, Trst, v. Donizetti 3.

MLADIKO lahko kupite

V TRSTU:

- v knjigarni Fortunato
- v Tržaški knjigarni
- v prodajalni časopisov na končni postaji openskega tramvaja
- pri Parovelu v galeriji Tergesteo

NA OPCINAH:

- v prodajalni časopisov na končni postaji openskega tramvaja

V DOLINI:

- v trgovini Kos

V GORICI:

- v Katoliški knjigarni

NAŠA MLADINA H GOSPE SVETI

Ko avtobus za avtobusom vozi Slovence iz republike Slovenije in ko je poromalo tudi že s Tržaške in Goriške mnogo naših rojakov h Gospe Sveti, se je odločila tudi mladina s Tržaškega in Goriškega, da se spomni velikega jubileja pokristjanjenja našega naroda s tem, da bo romala v prvih dneh oktobra h Gospe sveti.

Vabimo tudi koroško mladino, da pride tedaj na grob sv. Modesta in mladino iz republike Slovenije in seveda čim več tržaške in goriške mladine.

Molili bomo skupno za svetle ideale slovenske mladine, za lepo mladost in za naš ljubljeni slovenski narod, da bi ostal zvest veri svojih očetov in da bi okrepjen zaživel novo življenje.

Mladinski krožki v vseh farah, mislite na našo skupno mladinsko romanje, obrnite se na Mladinsko zvezo (koordinacijski odbor naših mladinskih društev, ki je organiziral tudi mladinski tabor katoliške mladine), ul. Donizetti 3, tel. 23-779. Prijavite skupinsko udeležbo!

Za dobro voljo

Učiteljica je dala nalogo: Kaj bi delal, če bi bil bogat?

Po eni uri je pobrala zvezke. Obstala je pred Petrčkovim, kjer je bila stran nepopisana.

»Zakaj pa nisi pisal?« je vprašala.

Peterček pa: »Zato ker jaz ne bi nič več delal, če bi bil bogat.«

Prvi mož: »Oh, kako je pri nas hudo! Moja žena hoče vedno imeti zadnjo besedo.«

Drugi mož: »Ti si še srečen! Moja pa ne samo zadnje, ampak tudi vse druge!«

Visoko v hribih sreča turist starega kmeta.

»Koliko ste stari, dedek?«, ga vpraša.

»Ne vem.«

»Kako, ne znate šteti?«

»O znam. Krave znam prešteti in ovce tudi, let pa mi ni treba šteti, ker mi jih nihče ne bo ukradel.«

Pri fiziki: »Zakaj ne moremo hoditi po stropu tako kot po tleh?«

Učenec: »Zaradi Newtona, ki je odkril zakon o težnosti.«

»Ti, kdo je pa ta idiot?«

»Moj brat.«

»O, oprost, pa res nisem opazil, da sta si podobna.«

V majhni francoski vasi je učiteljica pojasnjevala otrokom, da je De Gaulle za Francijo to, kar je bila v svojem času Jeanne d'Arc.

Neki deček je radovedno vprašal: »Zakaj ga pa potem ne zažgo?«

Oče pride v bar s svojim enajstletnim otrokom: »En whisky in eno oranžado, prosim!«

Sinko pa: »Očka, naroči še zase en whisky!«

»Vidiš ga, fanta! V desetih sekundah je pretekel sto metrov!«

»Res? Zakaj pa,« je bil nekdo radoveden.

Mož in žena sta se skregala in ona mu je besna primazala klofuto.

»To je pa preveč,« reče mož užaljeno, »ko sem prosil za tvojo roko, se mi niti sanjalo ni, da jo boš rabila za kaj takega.«

Zupan majhne občine je šel na počitnice. Na vrata je pribil napis: Za vpis rojstev in smrti se obrnite na mojega tajnika. Za dovoljenje za vožnjo se obrnite na prefekturo, za zidarska dela na inženirja. Tiste, ki žele ženitbeno dovoljenje... obveščam, da se vrnem čez štirinajst dni, medtem pa naj še enkrat dobro premislijo.

Pešec ustavi gospoda: »Oprostite, koliko je ura?«

»Ne vem, mi je prav žal.«

A pešec: »Naj vam ne bo žal. Veste, koliko je: ravno dve in trideset minut.«

Majhna razlika

Desetar je razlagal vojakom, da voda zavre pri 90 st. Celzija. Neki vojak je takoj ugovarjal, češ da to ni res in da voda zavre pri 100 st. C.

Desetar je brez besed odšel in se kmalu vrnil:

»Vaš kolega ima prav. Voda zavre pri 100 st. C, pri 90 st. C je pa pravi kot.«

»Kako mi je všeč Rossini! Posebno njegov Brivec. Ga poznate?«

»Ne, jaz se vedno sam brijem.«

Prijatelj je obogatel. V sijajni vili je sprejel starega prijatelja. Takoj je videl, da prijatelju ne gre dobro. Ker ga ni hotel ponižati, je rekel s čisto indiferentnim obrazom:

»Veš, Marijan, da sem se zredil. Toliko srajc ne morem več dati nase in tudi nekaj oblek mi je preozkih. Bil bi ti prav hvaležen, če jih lahko odneseš s seboj.«

»O, rad,« odvrne prijatelj.

»Morda ti bo še kaj postalo preozko... morda kaka vila ali avto... no, če se česa spomniš, kar pošlji pome!«

R I M - Slovenski

„Hotel Bled“

ITALIJA

Lastnik Vinko LEVSTIK

ROMA - Via S Croce in Gerusalemme 40 - Tel. 777-102, 7564783

Blizu železniške postaje - Direktna zveza z avtob.:som št. 3

Domača kuhinja - Vse sobe s prhami.

TVRDKA

Herrie

USTANOVljena LETA 1888

TRST

TRG S. GIOVANNI, 1

TEL. 35-019

Emajlirani štedilniki najmodernejših oblik na vsa goriva. Popolna oprema za kuhinje, jedilnice, restavracije iz emajla, nerjavečega (Inox) jekla, stekla itd. Električni likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, grelci za vodo, hladilniki. Dekorativni predmeti umetne obrti, od keramike do brušenega kristala. Lestenci ter vse vrste električnih luči, klasične in moderne oblike.

CENA 200.- LIR